

НИКОЛАЙ ТЕЛЛАЛОВ АНГЕЛИ ПАЗИТЕЛИ

chitanka.info

Романът е издаден от „Аргус“ през 2008 г., ISBN 978-954-570-161-0.

Тук е публикувана авторската версия от самия автор, с помощта на Мандор, без редакции от издателството.

* * *

Романът описва един епизод от продължителен сблъсък между галактически свръхцивилизации, чиито представители са стигнали до ниво на освобождаване на разума и съзнанието от веществения (телесен) носител.

Започнах тази книга още преди 1995-а, но работата не спореше. Изоставях текста, преписвах, променях, отлагах, докато не се получи нещо, което ми заприлича на довършено.

Н. Теллалов

ТО

Навигаторът изпълни програмата си и достави капсулата на орбита около новия свят. Веднага след това инструкциите му наредиха да активира оперативната единица и да ѝ предаде контрола над неодушевения механичен носител, превръщайки се в придатък на новия господар на мисията.

ОЕ на свой ред задейства пасивно сканиране на планетата. На този етап времето не представляваше съществен фактор, с който приоритетно да се съобразява, изпълнявайки заложената от Създателите програма за действие. Проучването щеше да продължи толкова време, колкото бе необходимо за получаване на предвидените стойности на вероятностите в логическите контури на оперативната единица, а именно — дали да предприеме намеса, или отново да предаде управлението на навигатора и да продължи блуждаенето в пространството.

Тъй като оперативната единица не беше Изследовател, обработката на информацията се сведе до подреждането на получаваните данни в тестова матрица. При попълването ѝ се отхвърляха един след друг складираните в паметните клетки варианти за стратегия с приложените към всяка от тях тактически алгоритми.

Светът бе жив. Според твърдите критерии на Създателите животът тук спадаше към форми от най-низше равнище. Повечето компоненти на биосферата принадлежаха към безперспективни еволюционни клонове. Доминиращата популация категорично не отговаряше на оценката за пригодност да даде нещо смислено.

Когато матрицата се попълни, се осъществи окончателният избор на стратегия. Излишните информационни бази бяха заличени. Предстоеше уточняване на тактиката в зависимост от редица фактори като резистентността на безполезните компоненти на местната биосфера, така че отстраняването им да стане гладко и безпроблемно, но преди всичко — съобразно с данните от проверката дали този свят се намира под закрилата на някой от Опонентите.

На мястото на изтритата матрица започна попълването на нова. И резултатът не закъсна. Механичните сетива усетиха тънка, едва-едва доловима с метода на пасивното сканиране отбранителна мрежа. С програмирано безстрастно търпение ОЕ продължи да събира трошиците информация за евентуалната защитна система. Отново не отчете колко време отне идентификацията на противника, времето щеше да е от значение на етапа оперативна намеса на самия терен.

Противник имаше, разбира се. Вероятността за кова най-високо ниво на потвърждение. Активна променяща единица. Дейността ѝ много мъчно се забелязваше, но беше безспорно засечена. Повече данни би могло да даде само активно сканиране, но то би предупредило съперника за присъствието на пришълеца. Защитникът Променящ отдавна се бе настанил в този свят и осъществяваните от него мероприятия противоречаха на базовата програма на Създателите, той осуетяваше плановете им, а следователно се налагаше първо да бъде изваден от строя, така че да не пречи на Въздействието.

ОЕ се зае да локализира противника. Този етап се оказа още по-труден, нивата на вероятности все не излизаха от областта на неопределеност и създаваха напрежение в клетките на логическите контури на пришълеца. Въпреки това той продължи да анализира, докато таймерът на почти неактивния вече навигатор не даде приоритетна инструкция за пристъпване към действие — Създателите бяха преценили, че някои етапи от типовата мисия не биваше да продължават до безкрайност.

Пришълецът послушно свали нивото на неопределеност и анализира вероятностите. Несигурността обаче остана — сигналът беше размазан. Капани и лъжливи обекти. Напрегнати възли в мрежата. Автономни контури. Последните не са пречка, не са противници. Само е задължително да се избегнат, атаката следва да е точно прицелена срещу действителната противникова единица, не срещу нейните създадени или приобщени придатъци.

Логическите контури отделиха най-подозрителния обект. Разбира се, той не се покри с източниците на най-интензивен сигнал. Маскировка. Филтрирането и анализът обаче показаха най-вероятната картина. Съществуваше все пак известен риск, защото имаше още два подозрителни обекта. Тестовата подматрица ги квалифицира като сложно организирани автономни контури. Излишно сложни. Именно в

това е слабостта на всички единици на Опонентите. Функциите им изискват по-сложна структура.

Пришълецът избра тактиката и генерира алгоритъм за действие. И с това навлезе в предпоследния етап от мисията си.

Таймерът на навигатора започна обратно броене, а капсулата планирано се трансформира в инструмент на Въздействието. Малък фрагмент от нея пое контурите на ОЕ, преструктурирани за изпълнението на задачата. И после се изстреля за навлизане в атмосферата на подлежащия на промяна свят.

Навлизането се осъществи откъм дневната страна на планетата. Винаги бе по-удобно да се напада със слънцето зад гърба.

ТОЙ

Завръщането е втората най-добра част от всяко пътуване, мислеше си мъжът зад волана на тъмносинята лада „Нива“. Особено когато то е краят на една общо взето скучна командировка. Няма нищо интересно и вълнуващо в посещаването на едни и същи места по няколко пъти по принудата на служебните задължения — независимо от заплащането. Всяка първа оценка бе интригуващо преживяване, но щом се наложеше да се повтарят експертизите, тогава приятното оставаше единствено в самото пътуване — отиването, а после завръщането. За предпочитане — по различни маршрути. Собственикът на пъргавата и проходима кола, достойна конкуренция на тузарските джипове, не обичаше да минава по един и същ път, затова сега гумите не свистяха по магистралата, а се подрусваха по третокласно обходно шосе. Защо не, когато разполагаш с време за разходки. Когато хонорарът позволява да не се притесняваш за гориво и други разходи. Когато имаш нужда да хвърляш любопитни погледи наоколо.

Шосето криволичеше между петносаните с нестопен още сняг склонове на планината, зад завоите изведнъж се появяваха построени на неочаквани места къщи, навярно нечийи вили, или живописни групи дървета, кафеникави скали, каменна чешма с меден чучур, спрял автомобил, дръглив кон тегли каруца, натоварена с трупи...

Дали да не се отбия все пак? — запита се мъжът, като скоси погледа на сивите си очи към пътната карта на съседната седалка. — Откъдето и да карам, винаги се случва да мина близо до този градец. Поне от десет години насам все така става...

Той си представи „центъра“ на провинциалната дупка и кисело присви тънки устни. Преди много, много време се случи да посети градчето, обикновено разраснало се село, прочуто със старовремския си панаир и пещерния манастир. Именно манастирът бе точка от програмата на ученическата екскурзия. Скучно, нищо особено. Кой знае защо, му направи впечатление само площадчето пред читалището,

където спряха, за да си купят лимонада и банички от заведението отсреща — смесен магазин, хлебарница и кръчма в едно и също помещение. В средата на площадчето стоеше голям, почти необработен камък с корито за чешмичка отстрани. Месингова плочка гласеше, че тук щяло да има паметник на Отшелника, основал манастира. Паметник още нямаше, но видът на постаментата събуди у един от столичните гимназисти странни усещания за носталгия. Тогава нямаше думи да определи състоянието си. Нямаше ги и сега.

Може би просто чешмата му се видя привлекателна с нещо си?...

Години наред се сецаше за тази екскурзия и от всички преживяни момчешки лудории именно тази чешма помнеше — не морето, не хижата, където с неколцина съученички и съученици скришом от двамата даскали-придружители изпиха бутилка коняк и им стана много весело...

Само че не — помнеше ясно тъпия градец, а не какво се беше случило, когато играеха на шише с момичетата в хижата! Ето това би бил мил спомен и би му било ясно защо, примерно, иска да се отбие на мястото на приятни спомени. Но в града с пещерния манастир? Да го тегли като към цигара след два часа кинопрожекция? Никаква логика. Напълно нерационално желание. Или копнеж...

Копнеж?...

Камионът излетя внезапно иззад завоя. Караше в насрещното платно и се люшкеше наляво-надясно, като че ли воланът не се намираше в стабилни ръце.

Мъжът в ладата успя да си помисли, че шофьорът на камиона или е пиян, или е получил инфаркт. В следващия миг натискаше спирачките и хвърляше своята кола встрани, така че хем да избегне удара, хем да не полети в дълбокото дере. Най-безопасни в този случай бяха стръмните скали от другата страна на шосето. Отчаяно зави към тях.

Нивата прескочи бордюра и се блъсна в камънаците. Коланът удържа водача на място, но главата му се люшна рязко и за секунди съзнанието му се замъгли. Известно време мъжът седеше вцепенен, вирайки се в избиващата изпод капака пара — вероятно остриите канари бяха пробили радиатора. А и за тенекеджията също щеше да има хляб...

Ръцете му ситно трепереха. Мъжът сви юмруци, за да ги овладее. Постепенно се съвземаше от уплахата или по-скоро я осъзнаваше. Закъснелият страх избухна в стомаха, сви го на буца, тръгна да излиза през порите на кожата във вид на студена пот... но той тутакси му противопостави мисълта, че всичко вече е отминало — и се е разминало. Само малко смачкана предница... язык за новата броня... и май нещо с лявата джанта, много силно отекуна, когато подскочи от бордюра... Късмет.

Определено късмет.

А къде е... къде е камионът?

Три-четири секунди мъжът го търси в огледалото за задно виждане, после рязко се обърна.

Смачканите голи храсталаци бележеха пътя на камиона — към дерето. В същия момент ушите най-сетне успяха да обърнат вниманието на мозъка върху приглушения звук, изстрелван от дъното на урвата към сивото мартенско небе — една монотонна режеща нота, която не приличаше дори на хленч или вой на ранено животно. Клаксонът на камиона. И яростен кучешки лай, който се отдалечаваше и разпарчетосваше на отделни скимтящи източници.

Мъжът тромаво се измъкна, при което внезапно се изясни, че по десния крак се стрелка нагоре и надолу гадна болка, заради която той закуцука към смачканите крайпътни храсти.

Шипка, мислеше си отнесено. Много шипки растат край шосетата. Бодливи шипки.

ТЯ

Беше станала призори и отново рисуваше. Портрета, разбира се, какво друго. Най-сетне можеше уверено да изпише сивите хлътнали очи и тънките устни, които преди ѝ се губеха. Губеха се дори като усещане, но ето че тази нощ тя успя да запази достатъчно спомени от съня си — поредния Сън! — и се осмели да нанесе последните щрихи. Успя също така да поправи овала на лицето, то стана малко по-тясно. Хареса ѝ как се получи брадичката — силна мъжка челюст, която да не напомня за орехотрошачка или горила, но и да не е безволева или безполова. Остана доволна. Насити нарисуваното лице с акварелни бои, наля го с естествени цветове. Отне ѝ времето почти до обяд.

Изненада се, че часовете са отлетели като минути. Разсеяно избърса длани в работните си дънки, покорно поели какви ли не бои досега. Само ниско по крачолите още личеше какви са били на цвят някога.

Трепна, когато отсечено и късо изчурулика звънецът на входната врата. Звукът се задави и се чу щракането на бравата, дрънчене на ключове, тупкане от стъпки, скърцане на паркет, шумолене от шушляково яке, въздишка. Съквартирантката.

Която първо отиде до кухнята — съдейки по шума, оставяше продукти в хладилника. Винаги пазарува. Браво на нея.

Стъпките се приближиха. Жената в стаята издуха кичур коса от лицето си.

На вратата тихичко се почука.

Художничката скри брадичка под яката на широкия размъкнат пуловер, другата ѝ работна дреха за през студения сезон, също неопределено обагрена след експериментите по освежаването ѝ. Вдигна ръце, за да се плъзнат широките ръкави над лактите. За миг се втрени в бялата си кожа, ожулените кокалчета и оплесканите със засъхнало лепило нокти. Лепилото бе от новите ѝ кукли. Да, все същите кукли. С удоволствие работи над тях почти целия вчерашен

ден. После не свари да остърже лепилото от ноктите си, направо хукна за купона, понеже беше обещала, че ще отиде.

Съквартирантката отново задраска по вратата, този път още по-дискретно. Кукларката хитро се усмихна. Можеше направо да подуши изгарящото приятелката ѝ любопитство.

— Влез.

Вратата се откряна и симпатичната муцунка на съквартирантката надникна вътре. Очите ѝ блестяха. Погледът обходи стаята, спря се върху леглото. Разочарование. Вратата се отвори порешително, младата жена се бе убедила, че е излишно да стъпва на пръсти.

— Сама ли си?

— Здравсти. А ти какво очакваше? — художничката стрелна приятелката си през рамо и пак се извърна към портрета, хапейки яката на пуловера. Ръцете си кръстоса на гърдите.

— Нарочно се забавих — изтъкна съквартирантката. Без грим лицето ѝ изглеждаше по-мило, въпреки сенките от недоспиване под очите. — Е, какво стана?

— В смисъл?

— Нали те изпрати?

— Да.

— И качи ли се?

— Да.

— Аха! Как беше?

— Не мен трябва да питаш. Помогна ми да кача сака с материалите.

— И само толкова? — жално нацупи устнички приятелката.

— Казах му „лека нощ“.

— Не се ли опита поне...

— Казах му: „може би някой друг път“.

Съквартирантката се разстрои:

— Ти си капризна мърла... Стори ми се, че го хареса! Той поне... Я! Довършила си портрета?

Приятелката седна на леглото и подпря брадичка с пръсти. Маникюрът ѝ беше безупречен. Почти. Заразглежда внимателно картината.

„Наистина е завършен“, учуди се художничката. Най-после... Към задоволството ѝ се примеси обичайната и позната тъга от нещо вече приключило. Когато една работа е свършена, с нея се разделяш. Уви. Даже и да тикнеш творбата си в гардероба — при другите платна и навити на руло картони, при старите кукли и макети на декори, — още едно дело си е отишло. Напуснало те е.

Нищо. Ще има нови. Удоволствието да твориш, оформяш и променяш. И съжалението да изхвърляш несполучливите варианти... заради което и те отсядаха в кашони и сандъци.

— Бива — одобри накрая съквартирантката. Художничката не откъсваше очи от портрета. Кимна благодарно. Приятелката не хвалеше, нито критикуваше напразно. — Само че...

Художничката се наежи вътрешно. Съквартирантката се изправи и се приближи. Допря буза до рамото ѝ.

— Хубав мъж. Мъж отвсякъде. Само че така както си ги рисуващ идеалните принцове, защо отправяш реалните?...

— Не са принцове.

— И свинари да са. Този тук надали ще те стопли наяве... Така и ще си останеш — с кукли, картини... и сънища. — Приятелката въздъхна. — Ето, намерих това в пощата. За теб. Къде е този град — Манастирище? Някъде на майната си?

— Уха! — Художничката се завъртя и грабна писмото, полюбува му се минутка и чак тогава скъса плика. Пробяга с поглед по изписания на ръка лист. И грейна. — Стана! Стана! — провикна се високо.

Съквартирантката се усмихна.

— Това да не е...

— Аха! Най-после ще правя това, за което съм учила!

— Кукломайстор в дълбоко провинциален куклен театър? Блестяща кариера... Дай да видя. Опа... Тук пише, че театърът тепърва се основава... Какво толкова се радваш?

— Защото ще е МОЙ театър. Няма значение къде се намира. И още по-добре, че е съвсем нов-новеничък. Мисля... да си събирам багажа!

Съквартирантката я погледна стреснато.

— Ти не си с всичкия си... Чакай малко, защо първо не отидеш да видиш на място какво е положението! Вечно хукваш презглава

нанякъде! А после — нищо... Не, знаеш ли какво? АЗ ще дойда с теб. Дори ще те закарам с колата на брат ми.

— О, няма нужда...

— *Знам* от какво има нужда! Хем и аз ще се поразсея. И ще те наглеждам да не се натресеш в някоя глупост. Или да не тръгнеш пак да изпускаш питомното, ако късметът е решил да се ухили широко този път... Че ти си една... „Лека нощ“ му пожелала! Да го беше оправила, пък после го изритвай навън, ако не струва!... Ей! Какво ти е?!

Художничката, бяла като платно, търсеше пипнешком къде да седне. Приятелката ѝ я придържаше за раменете.

— Няма нищо... призля ми изведнъж... ето, оправям се.

Съквартирантката втренчено я гледаше. Обади се със свадлив гласец:

— Ти яла ли си нещо от снощи, ма? Тц? Идвай веднага в кухнята! Не, стой тук. Сега ще ти донеса нещо. И няма да те оставя, докато не изядеш всичко! Ясно ли е?

През насълзените си очи художничката виждаше портрета. Лицето на нарисувания познат непознат сякаш бе изкривено от болка. И може би му липсваше кървяща драскотина на челото...

ТО

Директното нападение срещу непознат докрай тип противник не беше печеливша тактика, затова Елиминиращата оперативна единица се прицели към сходен с този на съперника си гостоприемник, който се движеше срещу основната мишена. Предварителният разчет показваше, че ще има достатъчно време за овладяването на гостоприемника, бегло запознаване с ресурсите и възможностите му, а после — за незабавно поразяване на противниковата единица, преди да е успяла да се усети.

Изпреварващото планиране нямаше грешки или пропуски. Проблемът се оказа в управляващата структура на гостоприемника.

Съзнанието на нападнатия в първия момент прие агресора в податливата си микровселена, но едва ЕОЕ пристъпи към ужилването и анихилирането на своя естествен аналог, живец на гостоприемника, чието място да заеме, нападнатият оказа неочаквана съпротива. Нямаше никакви данни, че живецът на чуждото съзнание е способен на такъв отпор.

Нищожните отрязъци време, през които стана сблъсъкът, така и не завършил със същинска схватка и желан резултат, позволиха на пришълеца да абсорбира в ограничения обем на собствените си паметни клетки редица смущаващи данни. Моменталният логически анализ откри, че съзнанието на избрания за гостоприемник биологичен обект бе защитено с външно генериран щит. Той не позволяваше на живец да се справи с нападателя, но правеше превземането по-рисковано и издайническо. Агресорът светкавично прецени обстановката и реагира съвсем навреме, преди нишките на щита да са задействали алармените контури, а навярно — и свързаните с него капани. Пришълецът спешно напусна неосъществения гостоприемник и хлътна встрани, трескаво търсейки друг, незащитен обект, когото да овладее, и да се спотаи, да се подготви за контра-контраатака. При тази маневра нямаше голям избор.

Сполучи да попадне на що-годе приемлив гостоприемник, който се оказа низша твар с бедни ментални ресурси, но достатъчно добри сетива, чрез които пришълецът можеше да възприеме физическия свят. Тялото на гостоприемника се вцепени, докато агресорът унищожаваше живеца му, мъчейки се да овладее катаклизма в мащабите на дадената микровселена, настъпил в резултат на убийството. Важно бе отзвукът от гибелта на живеца да не проникне навън, като по този начин демаскира нападателя пред намиращия се твърде близо противник. Но наоколо имаше доста малки и големи същества, които умираха, и фоновият шум от тяхната гибел се оказа достатъчно добро прикритие.

Пришълецът плъзна силови нишки, за да стабилизира разпадащото се вследствие на смъртта на живеца съзнание. Съзнание, вече превърнато в присадки към контурите на агресора. Преди всичко нападателят се погрижи да възстанови контрола над тялото, прецени възможностите му и накара гостоприемника да се отдалечи от точката на овладяването по възможно най-бързия начин и в посока, противоположна на евентуалния противник. Обектът се справи, като само след няколко дължини на тялото си престана да се натъква на препятствията — неподвижни живи форми, извличащи храна и енергия от почвата, водата и слънцето. Наоколо вдигаха акустична врява и също се отдалечаваха подобни на гостоприемника мобилни живи обекти, малко по-висши от неподвижните форми.

Нямаше време да анализира всички постъпващи от сетивата вътрешни и външни данни, но агресорът отдели няколко кратки мига, преди отново да се съсредоточи върху управлението на гостоприемника, за бърза преценка на ситуацията.

Все пак беше изчислил местоположението на основната мишена правилно. Само така се обясняваше присъствието на щит в съзнанието на по-висшия набелязан гостоприемник. Противниковата единица се бе обградила с неволни и несъзнателни пазачи — обичайната зона за подсигуряване.

Агресорът си отбеляза актуализиране на тактиката предвид евентуалното му засичане от противника, макар да нямаше сигурни данни, че е задействал алармите. Съперникът се намираще в движение, затова го следваха или кръжаха край него обекти с щитове. В базата си врагът навярно бе поставил капани и аларми и по статичните биообекти. Сериозно окопаване.

Повторната атака трябваше да стане преди съперникът да се е прибрал в крепостта си. Но засега на пришълеца му се налагаше да изпълни типовия алгоритъм за действие при подобна ситуация — да бяга.

А после — да открие по-подходящ гостоприемник, чрез който да реализира ликвидирането на чуждата бойна единица.

ТОЙ

— Докторът мисли, че оня ще прескочи трапа — каза полицаят.

Мъжът седеше на бордюра до ладата си и въртеше разсеяно мобилния телефон, с който успя да извика пътна полиция и линейка. Сега оставаше да дойде и влекач от пътна помощ... Сепна се:

— Моля?

— Казвам, че според лекаря, животът на шофьора на камиона май е въвн от опасност. Следите от гумите потвърдиха вашата версия. Засега по всичко личи, че вие нямате вина за произшествието.

— А какво му е станало?

Униформеният сви рамене.

— В болницата ще кажат. Не мирише на алкохол, по-късно ще видим какво ще покаже кръвната проба. Добре, че сте го измъкнали, щял е да се задуши, казаха лекарите... А вие, без колан ли карахте?

— Не. С колан. Защо?

— А раната на челото? — строго попита полицаят. — Откъде е? Треснахте се въвн волана ли?

— Не! Одрах се в шипките, докато го влачех нагоре — обясни мъжът и показа ръцете си. — Ето, имам още драскотини.

— Шипки. — Полицаят се озърна назад. Кимна. — Идете да ви сложат лепенка, йод, докато линейката не е заминала... И елате с нас до участъка в Манастирище да дооправим актове-мактове, формалностите. И ще е добре да минете през поликлиниката.

— Автомобилът ми...

— От „Пътна помощ“ пак в Манастирище ще го закарат, точно до мевере-то е сервизът... Ще ви излезе по-евтино, отколкото в окръжния град, който е и по-далече. А, ето я и пътната помощ. Имате застраховка, нали?

— Застраховка имам, но според мен виновен е камионът, а нали и вие смятате така.

— Това ще се реши по-късно и нас пряко не ни засяга. Сигурно ще отсъдят въвн ваша полза, но заради пътната помощ питам. Иначе ще

искат веднага пари на ръка.

— Имам да дам и на ръка... — Мъжът присви хлътналите си очи към оранжевия влекач. Потърка с длан твърдата си, красиво очертана брадичка. — Добре! — взе решение той и се изправи. Залитна, подпря се на задната врата на колата си, после тръгна — първо към линейката, която се канеше да потегля.

— А вие защо не пътувахте по магистралата? — четвърт час покъсно се поинтересува полицаят, обръщайки бузестата си физиономия към задната седалка, където седеше водачът на пострадалата лада. До него лежеше сак, от който се подаваше черно куфарче за документи. Полицейската кола, вносен и добър за предназначението си модел, тъкмо обръщаше на шосето.

Мъжът вдигна рамене. Озърташе се да види как закачат автомобила му за оранжевия влекач на пътната помощ.

— Просто така. Стотици пъти съм минавал по магистралата. Стана ми интересно да видя какво е насам. Май има вилна зона...

— Да не търсите имот за купуване?

— Бих могъл да погледна, защо не — съгласи се мъжът, за да разсее подозренията на униформения. Неволен рефлекс да избягва спречквания с властите даже когато няма от какво да се притеснява. — Сигурно е изгодно.

— Какво казахте, че работите?

— Експерт по химически замърсители. Наемат ме да оценявам щети или да давам препоръки как да се избягват подобни бели. Нали видяхте командировъчните документи?

— Там не пишеше какъв сте по професия. Значи, не е държавна работа?

— Не. Съдружник съм в консултантска фирма.

Той отново надникна навън. Влекачът ги следваше и мъжът се отпусна.

— Сигурно добре печелите... — въздъхна другият униформен, като го стрелна с очи в огледалцето.

В отговор пътникът леко се усмихна.

— Университета в столицата сте завършили, нали? Мой братовчед е асистент там, научен работник, нещо такова. И той е по химията. Май сте набори, може да се познавате.

Мъжът пак се усмихна, угрижената сянка се постопи от леко тясното му лице.

— Не съм учил в Университета. Инженер химик съм от военното училище. Бях офицер в химически войски, но ме хвана съкращението на армията. Реших, че в цивилния живот ще успея повече.

Зад завоя, откъдето беше изскочил злополучният камион, в една гънка на планината се намираше малко сметище, образувало се покрай няколкото метални контейнера за отпадъци. Купища боклуци преливаха от контейнерите и към тях предпазливо пристъпваха бездомни кучета, вероятно изплашени одеде от катастрофата и чак сега претрашили се да се върнат. Също толкова недоверчиво се държаха и черните гарги, другите обичайни посетители на подобни места. Птиците кръжаха и грачеха стреснато, без да се осмеляват да кацат. Експертът по химически замърсявания ги разбираше напълно. И той се чувстваше уплашен и недоверчив. Само дето не можеше да разбере точно какво го е настроило по този начин. Състоянието му сякаш нямаше нищо общо с инцидента.

Полицайте забелязаха гнусливия му интерес към грозната гледка, а може би просто се почувстваха длъжни да коментират съществуването на бунището.

— Виладжии — подхвърли единият.

— Скараха се с боклукчиите — допълни другият. — Сега се съдят. И никой не им прибира лайната.

— Нима е законно да си зарязват така работата?

— Общината само фучи — каза шофьорът. — Стават някакви разпавии в кметството, но нас засега не са ни задействали... Мен ако питате — безобразие е.

— Само че никой не ни пита — вметна колегата му.

Безобразието остана назад по пътя. Мъжът оглеждаше околностите и се мъчеше да диша дълбоко. Пъдеше мислите си от опити за връщане към злополуката. Точно сега нямаше нужда да анализира преживяването. И въпреки това, продължаваше да го безпокои странното усещане, ненадейно избухнало в ума му при инцидента, а най-вече — когато докосна безчувствения камионаджия...

„Все пак Манастирище ме принуди да го посетя“, рече си той, а после решително се отказа да се съсредоточава върху въпроса...

ТО

Гостоприемникът носител се оказа мъчен за управление.

Тялото му се подчиняваше на умъртвеното встъклено съзнание, на свой ред контролирано от агресора. Ала вече неподлежащите на промяна ментални структури не бяха достатъчно разклонени. Почти всяка команда се натъкваше на препятствия — силно развитите инстинкти за задоволяване на глада, бягство от опасността и реакцията за нападение срещу по-древни и по-беззащитни създания непрекъснато създаваха проблеми, хвърляха обекта или в преследване на едни същества, или в паническо отстъпление пред други, или пък видът на нещо поне евентуално годно за консумиране веднага задействаше съответните действия, които пришълецът-ЕОЕ с голямо претоварване на ресурсите си успяваше да възпира и да насочва обекта натам, накъдето бе нужно. Повече проблеми от вече наличните биха създали само неактивните към момента на овладяването рефлексии, свързани с размножаването. Ако бяха задействани преди стазирането на микровселената, управлението на обекта щеше да е още по-сложно и проблематично. ЕОЕ отчете ниска ефективност на носителя си. Простото потискане на естествените наклонности и мотивации на животното веднага се отразяваше върху физическата му кондиция и поведението. С което успя да привлече нежелано внимание от страна на други подобни му животински форми.

Хаотичните му движения, резултат от усилията на единицата да го кара да върши каквото е нужно, и пречупването на подаваните сигнали през бедното съзнание, провокираха нападение от страна на аналогичните биологични обекти. Гостоприемникът, въпреки заповедта на контролора си, хукна да се спасява, подвил единия от крайниците си в задната част на туловището, за да защити размножителните органи. При това издаваше серия звуци, които насърчиха преследвачите. Пришълецът успя да накара носителя си да млъкне, дори наложи командите си над вкоренените рефлексии на животното. Спря го и, без да се впуска в овладяване на друг обект,

протегна енергийно жило и порази най-близкия и агресивен противник, засягайки центровете му за дишане.

Ако носителят гостоприемник бе още жив в пълния смисъл на понятието, случилото се би предизвикало пренастройване на менталните му вериги, възникване на нови рефлекторни дъги — с други думи, би го окуражило. Видът обаче на падналия нападател съвсем слабо възбуди енергиен поток през веригата за атакуване на послабия. Но пък потенциалите за спасяване на живота чрез бягство останаха високи. Намалеха съвсем несъществено, когато останалите противници се стреснаха от гибелта на лидера си и на свой ред побягнаха, като бълваха резки звуци и се давеха във вълната собствени емоции. Те все пак бяха живи, с функциониращ живец, вътрешната им микровселена бе способна да реагира и да се реструктурира в органичните си рамки съобразно околната среда, тоест онази нейна мъничка част, която проникваше през сетивата на обектите.

Замразеното, практически мъртво, макар и наглед функциониращо нормално съзнание на носителя на Елиминиращата оперативна единица вече не беше способно на това. И наистина липсваха обходни пътища в ментално-рефлекторните вериги, които да позволят заобикаляне на естествените приживе реакции.

Базата данни, съдържаща се в съвсем леко деформираната от шока на смъртта на живеца памет на животното-носител, също се оказа бедна откъм подходяща информация. Състоеше се предимно от неясни асоциации, своеобразен списък от кои същества и обекти следва да се бои, кои може да напада и кои са безразлични. Плюс огромен масив от данни кое става за ядене. Бледи топологични представи. И толкова.

Пришълецът не можеше да разгърне възможностите си, докато бе прилепен към такъв гостоприемник. В известен смисъл беше паднал до неговото ниво, защото конструктивно контурите му се адаптираха към капацитетите на носителя. Много трудно смогваше да анализира ситуацията и да планира ходовете си — оскъдицата от данни в паметта, непрестанното натъкване на пречещи рефлекси, инстинкти, спонтанни реакции, — единственото достатъчно стройно формулирано в логическата матрица бе: потърси друг носител!

В обсег се намираха обаче само подобни животински форми, а ЕОЕ нямаше основание да смята, че те ще се окажат по-добри заради

дребните си индивидуални отлики от неговия екземпляр. Възникваше опасност от застрашаване успеха на мисията.

При друг носител агресорът сигурно би формулирал в логическия буфер работно обобщение, приблизително сходно с мнение, че свят, населен с подобни низши и безполезна форми, наистина се нуждае от прочистване. Бе извънредно трудно, особено за бойна единица, да пристъпи даже към преценяване кои еволюционни компоненти някога биха могли да се развият до нивото, при което живецът с информационните му клетки и логически контури би придобил способността да остане енергийно стабилен и без контакт с веществен носител. Но беше очевидно, че това нямаше да са същества от вида на гостоприемника му в момента.

Сегашните биоформи в този свят прахосваха енергийната си съставка, тя се разпадаше при прекъсване на връзката ѝ с носител. Същият ефект имаха и физически увреждания на носител. Вещественото и енергийното тук се намираха в твърда симбиотична зависимост. Наистина, безкрайно примитивно организирана материя. Може би дори цялата биосфера беше безперспективна. Въздействието щеше да създаде предпоставки за точен отговор на този въпрос. И тогава друга елиминираща единица би осъществила друго въздействие. Но засега можеше да се даде шанс на правилните и полезни форми да се развият.

Пришълецът обаче не разсъждаваше върху това. Дори и да имаше такава потребност, не би могъл — гостоприемникът го стягаше и ограничаваше. Не би успял даже и да развие подобна потребност — пак поради същата причина. Всичко дотук изискваше да се отърве от този носител. Възможно най-скоро.

И тъкмо стегна контролиращите нишки и понечи да подкара животното към едно място, което се възприемаше нееднозначно от замразеното съзнание, а поради това може би перспективно за намиране на нов носител, когато евентуален добър гостоприемник се появи сам.

ТОЙ

Стоеше на площада, гушеше се в якето си и не знаеше какво да прави.

В сервиза го увериха, че срещу съвсем приемлива сума ще оправят колата до ранния следобед утре. В КАТ формалностите приключиха благополучно. Отби се и до поликлиниката, необичайно добре оборудвана за затътената провинциална дупка.

На автогарата обаче се оказа, че до столицата няма вечерни автобуси, а вече се свечеряваше — „актовете-мактове“ глътнаха доста време. Оставаше алтернативата да се настани в хотела, чийто приземен етаж приютяваше кръчма, магазин за мобилни телефони и хлебарница. Изобщо не приличаше на спомена му отпреди. Дори сградата бе с обновена фасада.

Точно отсреща се намираше площадчето и читалището, чиито два самотно светещи прозореца тъкмо угаснаха. И чешмичката. Но — вече с паметник. Бившият офицер-химик се мъчеше да проумее отношението си към монумента и го разглеждаше с малко объркан израз на лицето. Щръкнала каменна грамада, изядена от шупли като язви, все едно представляваше солиден къс вкаменено дърво, което преди милиони години е гниело и давало храна на едри праисторически червеи. Заради студеното време, издяланото корито на чешмата беше заковано с шперплат. Не кой знае колко естетично, но пък разумно — снегът се бе стопил навсякъде из долината преди две седмици, но пролетта не бързаше да идва, зимата упорито вкопчваше мразовити лапи в цялата страна, навярно отчаяна, че времето ѝ изтича. И сигурно грозните кариеси по паметника бяха удобни да заклеци в тях ноктите си и да не се предава пред слънцето, което с всеки изминал ден се катереше все по-високо и по-високо по небосклона. Вероятно същата тази зима пращаше ниски сиви облаци, които да я скрият поне още мъничко от сгряващите лъчи, да ѝ спечелят още време...

Определено скулпторът също е действал така — отчаяно е терзаел камъка с длетото си, бързайки да свърши нещо, за което е имал

само смътна идея. Като че ли не бе успял в начинанието и накрая просто бе зарязал монумента недовършен — със загатната за човешки торс горна половина и нещо като лице с вдлъбнатини, които при наличие на по-контрастни сенки сигурно по-категорично биха очертали очи, уста... А така личеше само овалът на уж лице, гърбицата на носа...

Челото определено е било високо, реши меланхолично бившият офицер, а косите — дълги. Да, имал е и брада. Няма как другояче — нали изобразяваше монах, доброволен отшелник, избягал далеч от хората в пещерите на планината, в подножието на която сега се намираще малкият провинциален градец...

— Как ви се струва?

Мъжът се обърна. Възрастен дядка с разкопчано палто. Сив вълнен костюм отпреди двайсет години, кариран червено-черно-бял шал, ръчно плетена жилетка под сакото. Пазарска чанта. И един нелеп детайл — младежка скиорска шапка с емблема-лого на фирма за спортни стоки. Типичен пенсионер, може би бивш даскал. В дебелиите му очила се отразяваха премигващите лампи на уличното осветление, които бяха подхванали безкрайната си борба със сумрака, настъпващ неусетно, на пръсти.

— Вие преди малко излязохте от читалището — отбеляза бившият офицер. — Ей онези прозорци угаснаха одеде. — Той пъхна ръце в джобовете си и посочи с кимване към сградата, която стоеше като фон на паметника в края на площада.

— Наблюдателен сте — одобрително промълви пенсионерът. — Там е библиотеката. Работя в нея. Може да се каже — скромно подчерта той, — че съм я организирал. Имаме доста томове и много добри заглавия... Не сте тукашен.

Не беше въпрос, но мъжът потвърди. Естествено, в това малко градче, кажи-речи просто по-голямо село, пришълците навярно бият на очи. И стават прицел на въпроси. Нормално за дълбоката провинция — други нрави, други обичаи. Не като в големия град.

— Роднини ли имате тук? Сигурно ги познавам.

— Не. Катастрофирах и колата ми сега е в сервиза... Просто пътувах покрай Манастирище.

— Съжалявам. Гледам, че не сте пострадали, нали?

— Не е нещо сериозно... Знаете ли, не е чак толкова зле. — Имаше предвид паметника. — Може би леко потискащ, ако си в тъжно настроение, но пък...

— Не бих го нарекъл точно „потискащ“ — отвърна посърналият възрастен мъж. Мрачно измерваше с очи изваянието. — По-скоро подчертава колко чужд е бил този човек, Отшелника, на останалия свят. Толкова чужд, че е тръгнал да се крие от останалите човешки същества. Друго послание тук не се вижда!

— Но като монах се е молил за хората — неволно възрази мъжът. — Бил е неговият начин, може би нелеп, да бъде полезен. Може да не е бил в състояние да понесе страданията наоколо. Струва ми се, че скулпторът се е помъчил да внуши точно това — тленността на всяка плът, че тя накрая става грозна, а само душата е вечна...

— Уви — жлъчно се намеси библиотекарят, — и да е било замислено от занаятчията, дето се пише скулптор, не го е предал както трябва! Къде ТУК виждате ДУША?! О, няма нужда да се ядосвам... Впрочем, вие вярвате ли в безсмъртието на душата?

Бившият офицер се засмя.

— Не искам да ви прозвучи грубо, но всъщност — не, не вярвам.

— Аз също. Просто смятам, че душата не може да бъде убита толкова лесно, колкото тялото... Значи, знаете легендата за Отшелника? — поинтересува се прозрачно нехайно, дори сякаш малко ревниво.

Мъжът потърка уши в яката на якето.

— Я да видим... Помня я в най-общи линии. Живял е през четиринайсети век...

— Сто години по-рано, тринайсети — тутакси го поправи библиотекарят. — Извинете, държа на точността.

— Прекарал е четирийсет години в пост и молитви в една пещера. След смъртта му тя се превърнала в манастир, но още преди това хората идвали да получават благословия. Смята се, че е извършил няколко изцеления на болни...

Забеляза, че библиотекарят важно кима, съвсем по даскалски, доволен от научения урок. Да, гордее се старецът, че външни хора знаят историята на града му... Защо да не го порадва още малко?

— ... В края на знаменития четирийсетгодишен пост при отшелника пристигнал князът. Искал да отдаде почит пред Божия

човек, за когото простолюдието вече твърдяло, че е светец. Владетелят бил придружен от свита и конна дружина. Заедно с него пътувала и младата му съпруга, за която летописците от него време твърдят, че била чудна хубавица. Князът предложил на отшелника дарове, онзи, съответно, отказал, владетелят пожелал да получи благословия — обичайни неща. После князът се оттеглил и заповядал на свитата да разпънат шатри за почивка преди обратния път към престолния град. А на сутринта се оказало, че младата княгиня е изчезнала. Смут, гняв, паника... Воините се плъзнали навред да я търсят. И съвсем случайно установили, че липсва и отшелникът...

Мъжът замлъкна. И двамата съзерцаваха забулената в здрач каменна фигура на паметника.

— Интересна история, нали? — почти възхитен и трогнат промълви старецът.

— Достатъчно реалистична.

— Но — библиотекарят вдигна пръст. Бързо му мина размекването, помисли си мъжът. — Това са общоизвестни факти. А други апокрифни легенди знаете ли?

— Не.

Дядката вече сякаш окончателно бе възстановил ведрото си настроение.

— Вече е късно да пътувате — каза той. — В хотела ли възнамерявахте да отседнете?

— Да, така възнамерявам.

— Не си струва — заяви пенсионерът. — Този хотел съществува само благодарение на туристите, които посещават манастира или обикалят пещерите. От другата страна на сградата е разположена фурна с почти амортизирано оборудване и шумът на машините няма да ви даде да се наспите. Предлагам ви да пренощувате у дома. Живея сам, никого няма да притесните. А и ще ви разкажа продължението на легендата за Отшелника! Само нека влезем на топло отсреща — подкани накрая. — Хубаво готвят, а е време за вечеря.

ТЯ

Подреждаше куклите в голям шперплатов куфар, специално сглобен от нея като хранилище на най-сполучливите ѝ произведения. Приятелката ѝ имаше право — хубаво бе първо да се огледат на място и да не бърза да се изнася с все багажите си. Но майсторката на кукли страшно искаше да блесне пред уредника на провинциалното читалище, който беше направил нещо наистина невероятно — намерил бе средства да открие нов куклен театър за деца и възрастни. По телефона — в писмото се съобщаваше служебният номер — човекът звучеше като възрастен, интелигентен и ентузиазизиран. Само че имаше доста бегла представа как се прави театър, още повече — куклен. Тя не се сдържа и намекна за това, на което получи отговор, че разчитат на нея.

„След броени месеци ще привлечем и други ваши колеги, има и голям аматьорски интерес, особено сред децата!“ — каза ѝ той.

Как да не ти се стопли сърцето!

Ала в същото сърце оставаше едно ледено късче, забило се като треска между пръстите. Внезапното отмаляване. Познатото ѝ отмаляване и потрес. Само че досега то никога не е било навявано от далече. От доста далече. Полъх на нечия смъртна агония. Може би — преодоляна. Може би — нестигнала до края, до чертата, отвъд която няма връщане. Добрата малка новинка в сърцевината на голямата лоша. Но пък, щом нещо е свършило добре — поне засега де, — значи няма я и голяма лоша новина... Нали?

От малка избягваше да има домашни любимци. Защото те рано или късно загиваха при злополуки или защото изчерпваха краткия си жизнен век. Канарчетата, хамстери, рибки, котета. Рано или късно си отиваха. И тя чувстваше смъртта им — черно избухване, беззвучен грохот, внезапен колапс — и пустота. Веднъж гледа по телевизията научно-популярен филм, вероятно на Би Би Си, който разказваше за звездите. Всяко достатъчно масивно слънце в края на еволюционния си път се свива в точка с невъобразими физически закони. Кукларката

мислеше за смъртта като явление именно като за звезден колапс. На такава ѝ приличаше, кой знае защо. Страховито и необяснимо. Е, учените си мислят, че го проумяват, но нима се проумява неразбираемото?...

Всеки човек някой ден осъзнава, че е смъртен. И мнозина после дълги години — чак до свършека на дните си — се борят с това знание. Майсторката на кукли не се страхуваше от своята си смърт толкова, колкото от това да усеща ехото на чуждите кончини. Беше прекалено болезнено. И унижително поради безсилието ѝ дори да забави процеса.

Тя спря да подрежда куклите и стана. Разходи се енергично из стаята. Да, това помагаше да се разсее. Направи още две стремителни обиколки, при което ритна скелета на стар макет на декори. Беше по шарени чорапи и усети болка в кутрето. Чудесно. Мозъкът винаги се обърква от силни дразнители и избира само единия. Малка физическа болка пред душевно страдание — въпрос на пропорция и съотношение, разбира се. Правенето на секс измества от съзнанието зъбобола. Чуждата беда може да те примири с твоя си проблем. Клин клин избива.

Но последният остава.

Художничката отново седна на пода пред куфара и камарата кукли. Огледа ги замислено. Беше редно да изпитва гордост. Създаваше неща, които правеха впечатление на околните. Ето, тук са всичките ѝ реализирани хрумвания. Наред с традиционните седем джуджета, които майсторката бе представила като пръсти на чудата ръкавица, Пинокио, от чийто нос висеше никога не узряваща круша, Вещицата с диплома и Обърканото чудовище, бе разработила и чисто свои персонажи. Сглобяема крепост от мукава беше декорът на единствената единична кукла — Черно-белият рицар с дълги извити мигли, въоръжен с облак за щит и Беззвучна флейта за меч. Останалите бяха по двойки. Ето ги Слънцето и Луната, които си говорят с писма-звезди. До тях са полегнали марионетките Часовникът и Времето, които са във вечен приятелски спор кой от тях кого ръководи. Те представляваха продължение и развитие на старите ѝ работи като куклите Кокошката и Яйцето, които от няколко години седяха опаковани в найлон в гардероба, тъй като на майсторката не ѝ бе хрумнала достатъчно свежа пиеса, в която да оживеят. Ето я Везната,

която прелива нектар от едната си чашка в другата, защото все не успява да избере коя заслужава да е пълна — чашките непрекъснато я убеждаваха да е справедлива. Под справедливост те разбираха нектарът да е само в едната от тях, а равновесието хич не им изглеждаше приемливо като вариант. Разбира се, накрая се убеждаваха, че половинката е по-добре от нищо.

Последната двойка кукли бяха може би най-абстрактни и по замисъл трябваше да играят пред възрастна или поне юношеска публика — Окото, което си търси Лице. По странен начин майсторката възприемаше тази двойка като наследници на Сълзата и Усмивката — също складирани в гардероба от десетина години насам. Декорите за тях бяха разноцветни воали от тензух и бинтове, част от които трябваше да се напръскат с лак за коса, за да запазват формата си, а останалите щяха да се развяват от малки вентилатори. Жената само вътре в себе си признаваше, че по този начин е избягала от решаването на задачата за адекватен декор, оказа се по-лесно да го направи многозначителен... или нищо не означаващ.

Запали цигара — пушеше нередовно, на моменти. Случваше се с месеци да не посяга към скътаните запаси, а после да ги опустоши за седмица. Тежката кашлица сутрин и гадният вкус в устата я вразумяваха да престане. Но от време на време никотиновият глад се събуждаше и искаше своето. И тя му го даваше — защо да потиска звяра в себе си? Нека се поотрови, вместо да я разкъсва отвътре.

Погледна към часовника на стената — ужасна безвкусица във вид на голям ръчен с каишка. Беше обаче подарък от съквартирантката и затова го търпеше. А и нали показва времето — какво повече.

Времето напредваше. А тя още не бе решила кои кукли да вземе.

Пак скочи на крака и отиде до прозореца, дръпна завесите. Да, вече е нощ. И е ясно! Виждат се звездите.

Усмихна се. Някак се плашеше, че ще ѝ се наложи да зареже някоя от мострите. Но сега всичко беше наред. Сега оставаше да слезе долу и да натъпче малко бельо и тоалетни принадлежности в сака, който предпочиташе пред дамските чанти, защото беше достатъчно елегантен. А после да помисли как да се облече, за да не прилича на студентка, а малко повече на дама. Значи — пола. Дългата, вълнената, която е достатъчно широка, за да създаде видимост за по-широк ханш, и която има джобове. Може би някоя топла фанела. Над късото кожено

яке ще наметне плетен шал. Мъжките боти с нисък ток нямаше да се виждат под полата — чудесно. А какво да прави с косата си? Да я остави като разрошен къдрав храст или да я върже на опашка? Така ще изглежда по-солидно. Навярно ще сложи и малко грим.

Гледаше към съзвездието Орион, доста ниско склонило се над планините на запад. Радваше се, че вече залязва толкова рано. Значи идеше лятото. Винаги после изпитваше тъга, когато на източния небосклон забележеше звездния ловец — той вещаеше настъпването на есента. Но и тогава го смяташе за красив. Често се изкушаваше да направи кукли-съзвездия, само че засега не я задоволяваха конкретните хрумки за реализиране на тази идея. А щеше да е чудесно да ги включи в цикъл пиеси, адаптирани антични митове за съзвездиата. Можеше да напише варианти за възрастни и за деца. Или даже да ги вземе просто за основа, като за възрастна публика ги осъвремени, вложи по-актуално съдържание в древните легенди...

Жалко, че нямаше кой да ги постави на сцена. Поне досега. Макар че, на новата работа, кой знае...

Брошка, това е идеално, каза си тя. Лъскава, сребърна паяжинка със стъклени топчета като капки роса. Има подходящи обици-висулки, които обаче са големи и заради тях трябва да остави косата си на воля, без да се опитва да я обуздава с ластиси и шноли. Ох, вечно проблеми с тези мои прически... Тънка гривна и пръстен на кутрето, също със стъклени топче. Дрехите са тъмни, значи гримът... ах!

През пояса на Орион премина ярък оранжев болид. Беше побавен от стремителните драскотини, които обикновено оставяха метеорите, дори й се стори, че мярна искри отстрани на огнената диря.

Много рядко й се случваше да види подобна падаща звезда. Бе възхитителна. Но кой знае защо художничката се разтрепери като от докосване на нещо неприятно и затова припряно захлопна прозореца. Не й хрумна да си намисли желание.

Вместо това потърси с очи портрета на измисления мъж. За подкрепа. Като че ли и той не беше харесал падащата звезда.

ТО

От орбиталната капсула се отдели нов модул за кацане. Енергийното кълбо се плъзна по стръмнината на огънатото от гравитацията пространство и навлезе в атмосферата. Стремителното проникване предизвика образуване на плазмена топка, но тя не би трябвало да събуди подозрения — стотици късчета материя се сблъскваха с газовата обвивка на планетата и видимият ефект бе същият. Повърхностният компонент на деструктора се приземи благополучно върху терена, изравяйки при падането си незначителен кратер. Температурата беше спаднала достатъчно, за да не подпали околните растения и да причини пожар.

Таймерът зачака.

Пришълецът рискува да прати сигнал към капсулата, за да стартира резервния план в рамките на главната стратегия. Имаше проблем.

Когато първият носител забеляза перспективния обект, Елиминиращата оперативна единица отчете положителна ментална реакция. Високото двуного явно бе представител на доминиращата раса. Към подобен екземпляр беше насочена предишната, неуспешна атака. Гостоприемникът обаче се стремеше да го приближи. За него двукракият означаваше безопасност и храна. И наистина, съществува започна да разхвърля парчета от нещо годно за ядене. Агресорът позволи на своя носител да последва влечението си, като внимателно сканираше в пасивен режим съзнанието на двукракия. Междувременно гостоприемникът осъществи контакт с нозете на съществува, задният крайник започна бясно да се върти насам-натам, положителните емоционални контури (препарираните им образи) в овладяното съзнание се наляха с енергия. На свой ред и двуногият се наведе и няколко пъти прекара горните си крайници по козината на носителя, издавайки модулирани повтарящи се звуци. Миризмата му

предизвикваше намаляване на негативните потенциали у гостоприемника.

ЕОЕ не си даде труда да тества характера на връзката, вероятно симбиотична, между сегашния си и потенциалния носител. Оказа се, че гръбнакът на животното, което беше обсебил, служи като чудесна антена за пасивно сканиране. И в съзнанието на съществото отсреща липсваха следи от защитни компоненти, нямаше дори алармени системи. Освен ако не бяха много дълбоко маскирани. Но пък тогава пришествието щеше да успее да ги отстрани безпроблемно, без да предизвика тревога.

Появиха се другите животни-аналози на носителя. Те издаваха глухи звуци, свидетелстващи за страх и агресия. Двукракият вдигна лице към тях и блъвна поток акустични сигнали, предназначени за успокояване. В същия миг ЕОЕ го атакува.

Връхлетя върху живеца, порази го и плъзна нишките, които да стабилизират колапса на съзнанието, като в същото време търсеше със зареденото си жило враждебни структури. Такива нямаше. Проблемът обаче дойде от другаде.

Самото съзнание на новия носител бе увредено. Разкъсани логически нишки, изкълчени мотивационни потенциали, невероятно заплетени ментални вериги. Макар да бе успешно замразено, сковано в необратима стаза, съзнанието-микровселена се тресеше, дестабилизирайки елементарните структури на самия агресор.

Ситуацията беше абсолютно непредвидена. Никоя програма не предполагаше, че същество с деформирана до такава степен психика ще е жизнеспособно. Пришествието задейства, доколкото успя, информационните масиви на гостоприемника, достатъчно богати, съдържащи цял модел на околния свят. Поне това бе благоприятно за изпълнение на мисията. След това бързо се огледа през сетивата на носителя, предпазливо осмисляйки картината от позицията на завладяното съзнание.

В краката му лежеше мъртвото куче — останките от съзнанието му се бяха разсеяли в мига, в който изчезнаха стабилизиращите енергийни нишки. Останалите псета джафкаха и виеха отдалеч, уплашени от полъха на гибелта на едно вече убито съзнание и аниhilацията на живеца на човека. В обсега на поразяване нямаше други евентуални носители.

А скоро и този носител щеше да е изгубен. В живо състояние динамичните противоречия в съзнанието му някак успяваха, за сметка на взаимно преливане, да се уравниават. Но сега те бяха трансформирани в статични напрежения, къде засилени, къде отслабени от стазата. И тези напрежения бяха твърде остри и непримирими, те заплашваха да разпукат и взривят завладяното съзнание. Удържането на катастрофата щеше да коства много енергия, каквато нямаше в излишък в тялото на гостоприемника. Може би щеше да стигне за един ограничен срок.

Агресорът прецени възможните си ходове и автоматично извърши онези от тях, които даваха най-големи шансове за успех. Първо излъчи сигнал за извънредни обстоятелства. Това предполагаше инсталиране на наземен деструктор, който да засили Въздействието от орбита. Така имаше поне някакви изгледи планетарната защита да бъде сломена, дори при функционираща противникова единица.

После пришълецът подгони двукракото същество с най-голямата възможна за него скорост към мястото, за което съзнанието на носителя притежаваше данни, че може да бъдат открити други потенциални гостоприемници.

Ако и те се окажеха със същите нескопосни микровселени, мисията наистина щеше да е сериозно застрашена.

ТОЙ

— Видяхте ли!?

— Какво?

— Падаща звезда. Уха... Беше като сигнална ракета. Оранжева. Метеор.

— Не успях, съжалявам. Вашите очи са и по-пъргави, и по-остри от моите все пак. Намислихте ли си желание?

Мъжът се намръщи.

— Не — отвърна, след като помисли. — Беше неочаквано и не успях. А и освен това ми се видя някак... зловеща.

— Нищо зловещо няма в метеорите, болидите и метеоритите. Както и в кометите.

— Знам. Просто не ми хареса. Първобитни инстинкти навярно...

Улицата беше разкопана за полагане на тръби за канализация. Мъжът изпуфтя, като прекрачи или по-скоро почти прескочи купчина пясък и натрупани павета за тротоара.

— Малко остана — обади се библиотекарят. — Просто изглежда далеч заради ремонтния хаос.

— Няма нищо. Обичам да се разхождам. И какво станало после?

— Докъде бях стигнал?

— Разкажете ми първо за хипотезите кой може би е бил Отшелника. Още не сте ми обяснили за апокрифа, с който ме зарибихте...

Библиотекарят се засмя. Задъхваше се съвсем лекичко и помладият мъж гледаше да нагоди вървежа си към неговия.

— Ето го продължението, слушайте... Вие сам споменахте, че още приживе започнали да го смятат за светец. Дори понякога правел чудеса — изцелявал болни и сакати, прогонвал бесове, макар да го вършел изключително рядко. От стотиците идващи при него избирал единици и на тях им помагал. Това е необичайно за житие на светия. Добрите му дела под формата на излекувани слепи, глухи или гърбави се броят на пръстите на едната ръка, а я си спомнете колко повече

подобни чудеса се приписват на светците... Но така или иначе, мълвата се носела и подтикнала княза да поеме на път... Да, в апокрифа всичко е както го знаете и вие — княгинята изчезнала, изчезнал и отшелникът... Да вметна нещо — в лятната резиденция на владетеля има стенописи, в момента ги реставрират. Няколко века са били скрити под дебел пласт хоросан, но преди две години сканираха с някаква нова техника и започнаха работа по възстановяването на оригиналния вид на малкия дворец... Апокрифът казва, че по заповед на владетеля зографите изписали и лика на княгинята. А учените наистина потвърдиха — сред множеството ловни, батални и религиозни сцени и сюжети има портрет на жена. И след изчезването ѝ, князът наредил да се замаже всичко с хоросан, а не както се предполагаше по-рано, че е било, за да се опазят от завоевателите почти век по-късно... Това свидетелства, че на апокрифа може да се има малко повече доверие, нали?

— Определено.

Бившият военен и настоящ експерт-химик наистина бе заинтригуван.

Възрастният библиотекар продължаваше:

— След изгубването на княгинята минали години. А по-преди, сред малцината излекувани от отшелника имало едно момче, ослепяло след падане от кон. Аскетът му върнал зрението чрез полагане на ръце връз главата на детето и прочитане на кратка молитва. Момчето пораснало и станало доста заможен търговец — впрочем, смята се, че даренията за основаването на тукашния ни манастир може да са идвали от него. И веднъж този търговец пътувал до Цариград. На около ден път от целта си отседнал в спретнат хан и там, когато чул гласа на собственика, паднал на колене и му целунал краката. Казал, че е познал своя изцелител. Ханджията го уверил, че уважаемият гостенин нещо бърка, че е твърде млад, за да е същият онзи монах отпреди десетилетия. Търговецът обаче настоявал, но накрая бил разколебан, макар и не разубеден докрай. Въпреки това той оставил голям бакшиш и обещал да се отбие на връщане. И когато свършил работата си в Цариград и поел обратно, заварил странноприемницата изоставена, и то сякаш от години. Започнал да разпитва, но никой нищо не могъл да му каже. Спомнили си само, че ханджията имал и жена, която била много красива... Ето това е.

— Тук вече стана малко невероятно.

— Ако приемем обаче, че не са били минали чак толкова много години и че, например, Отшелника не е бил на около шейсет при срещата си с княза, тоест и постът му не е траел четирийсет лета, тогава нещата се връзват! — вдигна пръст библиотекарят.

Поканеният да му гостува мъж само поклати глава. Нозете му стъпиха на прясно подредени плочки на тротоар.

— Питам се... — обади се пак старецът, облекчен от по-равния терен, — какъв ли чар трябва да е имал Отшелника, за да подмами княгинята да избяга с него... И каква ли е била хубостта ѝ, за да го накара да се откаже от обета си? Тогава подобна постъпка не се е вършела просто ей така, хоп и си тръгваш, като че ли не става дума за мигновено обръщане на ценностите, отказ от досегашния мироглед...

— Може би просто са били толкова един за друг, че не са устояли и кой кой не е подмамвал — учтиво промълви мъжът.

Събеседникът му се усмихна.

— Харесва ми как го казахте.

Около минута вървяха мълчаливо.

— Навярно много скоро ще научим как е изглеждала жената — каза химикът. — Когато приключи реставрацията.

— Да се надяваме.

— Добър разказвач сте.

— Благодаря.

— Литература ли преподавахте в училище? Или история?

Библиотекарят чак спря, слисан от думите на спътника си. После се засмя.

— Не познахте. Впрочем, сбъркахте съвсем малко. Аз съм писател.

Този път се поизненада поканеният за гост негов придружител.

— Да, да — потвърди старецът. — Навремето ме издаваха в големи тиражи. Ако четете фантастика, сигурно ще ви е познато името ми.

Мъжът се смути.

— Не... съжалявам. Не чета фантастика. Предпочитам документални повести, мемоари, научно-популярна литература, история. Извинете, май ви огорчих.

— О, не! — Тонът обаче говореше обратното. — Предполагам, просто не сте случили на качествено произведение от този жанр за първо запознаване. Обикновено е така... А, ето, че пристигнахме. Заповядайте.

ТЯ

Въпросите дали сънува, или не бяха атрибути на будното ѝ Аз. Тук, в реалността на съновидението, те представляваха опразнени от острота и смисъл артефакти. Бяха неуместни. Затова тя не се учуди и ги пренебрегна. Нямаше никакво значение дали поредният сън е отминал и е дошъл следващият. Може би беше същият, но преобразен. Може би всички сънища бяха един и същ сън с различни маски, един кукловод с богат асортимент марионетки и петрушки. Какво от това? Тя бе в инаква действителност и се чувстваше естествено в нея.

Затова се отпусна окончателно и се остави на сънуването — или живеенето. Кое от двете бе по-реално зависеше от мястото-състояние, от което щеше да ги разглежда. За будността всичко извън нея е халюцинация. Всяка халюцинация е будност за себе си, за нея другите са илюзии и сънища.

Това бе последната искрица отстраненост, после свързващите нишки с обичайното битие на жената (а кое е обикновеното и нормално?) угаснаха.

Азът плуваше в паметта си — недостъпно действие в различна сетивна реалност. Сега Тя беше нещо повече, беше цялостна. Бе древно усещане. Намираше се в най-старите си спомени. И даже не спомени, а само заглавията на тези спомени, сякаш прелиташе покрай рафтове с книги, състоящи се единствено от съдържание, без основния си текст. Книгите се слепваха в тематични раздели и от тях оставаха само кориците.

Беше в много древен слой. Нямаше подробен запис, само резюме: дойдох, анализирах, овладях. И побеждавам — поколение след поколение, племе след племе. Побеждавам, за да вода. Вода, за да побежда.

Браня. Пазя си плячката. Истинските врагове са несравнимо по-опасни от вражеските племена и дивите зверове. Изстребление. За непокорните племена. Изстребление. За враговете, с които си приличам — унищожаване. Никой не може да се сравни с мен — аз съм

ефективен тактик и се подчинявам на успяваща стратегия. Аз разпознавам своите съперници, виждайки отвъд небето. Те идват слепи за моя свят и едва щом се сдобият с очи, виждат мен. Често това е първото и последно нещо, което успяват да видят.

Аз съм разрушител, аз съм създател. Аз съм вождът на вождовете. Аз съм най-острият зъб и най-бързият нокът, най-коравото кремъчно острие, най-дългата и жилава сопа, най-точният камък. Аз съм повелителят на укротения още отпреди да дойда огън. Аз съм господарят на животните, които искат да станат слуги на моите двукраки космати племена.

Аз ще живея вечно — за доброто на този свят.

Вече не се боря с ръце и челюсти — давам съвети и съдя справедливо. Но истинските ми врагове продължават да идват от време на време. Все по-обучени. Все по-ефективни. Става ми трудно. Изграждам си външни бойни линии — моите племена са ми под ръка. Те не знаят, но и да го знаеха, нямаше да са недоволни. Защото с мен имат много месо и друга храна. Защото ги водя към победа над собствената им същност. Някога ще са ми благодарни техните потомци, но аз не се нуждая от благодарност, за да изпълнявам дълга си. Аз не умея да не го изпълнявам. Аз съм своят дълг, всичко останало е въпрос на периферни устройства.

Враговете намаляват своя натиск, вероятно повелителите им се изчерпват. Това не ме интересува. Интересува ме изпълнението на предназначенията. Без мен то няма да се изпълни. Освен ако не пристигне някой по-съвършен, за да поеме щафетата. Но той не идва. Оставам аз.

Дълго време не е нахлувал враг. Въпреки това, винаги съм нащрек. Готов съм за отпор и унищожение. Винаги съм в готовност.

И все пак съм изненадан от твърде ловък и предпазлив противник.

Битката е тежка.

Много тежка.

Понасям удар. Много силен удар. Врагът използва своето унищожение, за да повлече и мен, защото съм го притиснал и скоро ще престане да съществува. Така той няма да изпълни своя дълг, но ще попречи на мен да изпълня своя. Ефективен изход.

Ударът наистина е много силен.

Изключване.

Отново Съм. Но без цялост. Врагът в последния си миг е отворил бездна, която да погълне и мен. Удържам се, като се вкопчвам в един от приближените ми от племето. Но част от мен се изплъзва и се залепва в друг индивид, който е идеалната матрица за удържане на тази половина от моите компоненти.

Бързо възстановявам връзката. Отново съм дееспособен. От пораженията произлиза предимство — посредством два индивида покривам повече пространство. Връзката не се губи и съм ефективен, по-ефективен от преди. Намирам този статус за тактически изгоден, макар и различен от генералната стратегия. Опитвам се да внасям промени в нея, което е много трудно. Така е, защото иначе бих бил уязвим и застрашен от пленяване. И без това враговете ми са по-елементарни, тяхната задача е различна от моята, необходимо е да съм по-сложен. Корекциите в стратегията отнемат много време.

Нов противник. Различен. Досега не се е появявал. Има друг дълг.

Борбата е кратка, той се оттегля, когато е на път да загуби.

Ще го преследвам. Внимателно. Той е враг и за враговете ми. Но е и мой враг. Сложен баланс.

Настигам го и му нанасям удар. Сериозно е повреден, но отново ми се изплъзва и се укрива. Опасявам се, че ако регенерира успешно, ще стане по-труден за унищожаване.

Минава много време, преди да го срещна отново.

Той нанася изпреварващ удар.

Тя се събуди с ужасяващото чувство на пренесена ампутация. Трескаво опипа тялото си. Подсъзнателно очакваше да се натъкне на чукачетата или кървящи рани. И въпреки че нищо такова не откри, й стана по-леко само за кратък миг. Сетне жената захлипа и се разрида неудържимо. Чувстваше се разкъсана, разбита на късове и не знаеше къде са липсващите парчета, за да се опита да ги залепи, закърпи, пришие...

С треперещи ръце намери цигарите. Запали. Прегърна пепелника като свой спасител и го поля със сълзи. Часовникът тихо отмерваше един без десет след полунощ.

Постепенно се успокои. Трябваше да се помъчи да се справи с подпухналото си лице. Вътре в нея тежеше за първи път докоснатата толкова ясно празнота. Помъчи се да направи всичко необходимо да ѝ олекне. Винаги в края на краищата олеква. Даже след тези влудяващо ярки, чак осезаеми сънища. Нейните сънища. То май всеки, който я познаваше досега, я запомняше най-вече заради сънищата ѝ. Е, браво, този път не се разкреця в просъница, будейки спящата в другата стая съквартирантка.

Мисли за нещо хубаво, внуши си тя. Мисли за това, че може би наистина ще попаднеш на толкова мечтаната работа да правиш кукли и да пишеш за тях пиеси, дори може би и да ги играеш.

Толкова ли ми стига в живота?

Уплаши се от възможните отговори и затова потисна мислите си. Стана лесно — така и така задрямваше отново...

ТОЙ

Довършен бе само вторият етаж на къщата, която комай повече приличаше на вила. Домакинът потвърди, че я е предвиждал именно за летен престой и място за работа над нови книги.

— Но после нещата се объркаха, падна старият режим, дойде демокрация... Наложих се да заживея тук.

Кухня, две стаи. Черните от нощта и запалената лампа с оранжев абажур прозорци отразиха уютната обстановка и двамата души в по-голямата стая.

— Това е кабинетът ми. Настанявайте се. Няма да откажете чаша вино, нали? Домашно, лекичко. Освен ако не сте уморен.

— Не се уморявам лесно.

— Великолепно.

Писателят отиде в кухнята. Когато се върна, гостенинът разглеждаше покрит с патина месингов цилиндър.

— Това гилза от снаряд ли е, или пак греша?

— Защо пак? — Домакинът остави каната с вино, чинията със сирене и вилиците.

— Не познах професията ви.

— И аз не познах вашите, докато не попитах одеде в кръчмата... Да, гилза е. Спомен от войната. Искате ли лимонада с виното? Свикнах да го пия така заради годинките... Нещо против да запаля една лула?

— Не, не. Разкажете ми за тази гилза.

Писателят седна и развърза кесия тютюн.

— Всъщност, няма нищо за разказване. Странното е, че не е закачена към някакъв конкретен спомен. Аз много млад отидох като доброволец на фронта. И не успях да участвам в нито едно сериозно сражение. Може би за добро. В Унгария ме раниха и се върнах с тежка контузия у дома.

— Как стана?

— Нашите зенитни оръдия свалиха немски пикиращ бомбардировач „Юнкерс“. И той взе, че падна върху нашите окопи.

Помня го как връхлиташе — вой, писък на ламарина, черен пушек. Никакво чувство, че се движи. Просто изведнъж от мъничък започна да става голям, огромен, страшен... Дори зърнах лицето на пилота. Крещеше. Не ме е срам да си призная, че най-вероятно съм изгубил съзнание от уплаха, преди аеропланът да се удари в земята. Свестих се в лазарета глух като пън и с тежка амнезия. Казаха ми, че съм оцелял по чудо — сам-самичък от цялото отделение.

— Ами гилзата?

— Тя е муниция за немско танково оръдие „Райнметал“ Ка Ве Ка четирийсет, калибър седемдесет и пет милиметра. Такива топове са монтирани на машините Майбах Панцер Фир, знаменитата „четворка“, най-масовият германски танк след 1943-а. Построиха го, за да поразява съветските Т-34 и съюзническите Шърмани.

— Никога не бих се сетил сам. Помислих си за артилерия, не за танкове.

— В действителност аз дори не си спомням как тази гилза попадна у мен. Просто е била в раницата ми. Мъкнех я със себе си навсякъде после — в студентските общежития, по квартири... а в първия си апартамент я сложих до пишещата машина.

— Не я виждам тук — огледа се гостенинът.

Домакинът помълча малко.

— Почива си.

Бившият офицер усети, че е засегнал някаква чувствителна струна. Помоли:

— Разкажете ми за книгите си.

Писателят махна с ръка.

— О, не, не ме карайте. Много неблагоприятно и досадно е да разказваш някому собствените си книги. Няма по-отегчително нещо от преразказа на един текст, който чак сте намразили заради работата си върху него. Пък и нали не обичате фантастика... Знаете ли — внезапно смени тона и темата домакинът, — гледах да правя всичко, което беше по силите ми, за родния град. Ако не с литература, то поне с друго допринесох... Имах връзки да го сторя. Мъча се да го правя и сега. Ето, читалището, библиотеката...

— Не исках да ви засегна.

Писателят махна с ръка.

— Не се засегнах. Навярно само мъничко, и то не за нещо, което сте споменали или дори навярно не ви е дошло наум да споменете. За това, че ме издаваха, че печатаха романите ми в огромни по сегашните мерки тиражи. И знаете ли защо? Защото не нарушавах спокойствието на властите, не влизах в спорове с идеологически догми. Но, уверявам ви, успях да се опазя от това да стана блюдолизец!

— Но сте ползвали привилегиите... — механично възрази мъжът. — Извинете.

Писателят разглеждаше виното в чашата си, която държеше между коленете си.

— Да... прав сте. Утешавам се само с това, че не прекалявах да вземам само за себе си. Споделях богатата с непривилегированите. На това също не се гледаше с одобрение свише... Само да не си помислите, че се изкарвам със задна дата като борец срещу режима. Но все пак работех, трудех се... и вярвах в някои провъзгласявани принципи...

— Били са демагогия. Ох... Съжа...

— Да. Опиум за народа. Опиум в смисъл на болкоуспокояващо, материалното битие е болезнено нещо за понасяне. Но вие помнете как е било преди време. Не всичко беше чак толкова зле... Опасявам се, че с тази реплика ви разочаровах.

— Не. Не много. Вие сте симпатичен човек.

— Но...?

Мъжът се засмя и протегна ръка към вилицата си. Отсече:

— Но нямаше истинска свобода. А и стомасите не бяха чак толкова пълни.

— Свободата е състояние на духа.

— За да се стигне до такъв дух, е необходима и подходяща среда за израстване. Потисничеството отнема шанса на мнозина да приемат това състояние.

— Сега същото правят парите.

— Кога не са го правили?

— Не споря с вас. И вие сте ми симпатичен. Пък и мисля, съгласен съм тоест, с един мой колега-емигрант, който наистина се бори с режима и си плати скъпо за това, та той е казал, че Западът победи не заради достойнствата си, а заради недостатъците на Изтока. Сега обаче западните идеи се прегръщат прекомерно безрезервно...

Вижте... Надживял съм доста свои илюзии, някога бях добре, сега не напълно, но е грях да се оплаквам. Само че ми е късно радикално да променям възгледите си и да отричам всичко онова, което ми е давало възможността да се развивам... дори и в условията на една много ограничена свобода. Именно затова избрах фантастиката. За своя безопасност. Може да ви се вижда малодушно, но какво пък, орисано ми е било да съм конформист...

Паузата зейна като пукнатина, предвещаваща свлачище.

Гостенинът се почувства задължен да разведри обстановката, но, тласнат от досегашната тема на разговора, направи може би не най-сполучливия опит за това, като каза:

— Богата библиотека.

Писателят с удоволствие прие комплимента.

— Не толкова голяма, колкото би ми се искало.

— Кои са вашите?

— Ха! Ето ги там... но недейте... ще ви се сторят прекалено наивни... — махна с ръка старецът. — Оценявам жеста, но наистина нямам въпиюща нужда от съчувствие. И... публикуваните ми книги наистина бяха калпави. Посредствени. Нищо чудно някое мое произведение да ви е отказало в юношеските ви години да четете толкова интересна литература, каквато е научната фантастика... Пропуснах своите възможности да бъда толкова смел с перото си, колкото ми се щеше тогава... Сега не бих оцелял с тези си романи на свободния пазар в конкуренция с чуждите автори.

— Свободният пазар е пълен с макулатура.

— Неизбежно е. Колкото по-съвършени са средствата за печат, толкова по-голям ще е процентът боклук. Ако и досега ги преписваха на ръка, както в епохата на Отшелника... Не, стига. Я кажете — смени той на свой ред темата, — какво ви даваше армията?

Бившият офицер протегна напред сключени длани, изпука с пръсти. Заговори бавно, претегляйки думите си:

— Имах усещането, че съм на мястото си. Че защитавам хората. Практически същото върша и сега, като давам препоръки как някое производство да не уврежда, да не трови... Иначе, според мен, войните са нещо крайно лошо и вредно. За съжаление, нямам представа как могат да бъдат прекратени. Остана ми изборът да се опитвам да ограничавам пораженията. Химическите оръжия са нещо наистина...

дяволско. Бледнеят само пред атомните. Убеден съм, че се налага някой да се грижи за контрамерки. — Мъжът изведнъж се засмя. — Ето, пак ме подхлъзнахте да говоря за себе си. Докато вечеряхме, само за това приказвахме. Ваш ред е. И държа да чуя нещо за вашите творби.

— Пак ви напомням — вие декларирахте, че не обичате фантастика.

— И все пак — настоя гостенинът, — нищо ли няма да ми разкажете? Никога не е късно човек да преоцени предпочитанията си. Или не е така?

Домакинът се позамисли. Лулата му димеше кротко.

— Напротив. Съгласен съм. Само че... ще ви разкажа не някой мой завършен роман, а един така и неосъществен проект. Дори може да се каже, не го започнах. Остана като концепция, като идея. Не ми стигна куража да я разработя, защото самият аз се почувствах объркан. Но първо, вземете пак гилзата, моля. Какво чувствате?

— Тежест. Студена е, метална. На места е гладка, на места — леко грапава. Празна е. Безопасна... — Мъжът я въртеше, прехвърляше от длан на длан и озадачено премигваше.

— А представете си, че сетивата ви лъжат, понеже този предмет е маскиран да бъде възприеман като гилза. А всъщност е...

— Е?

— Звездолет!

Писателят щракна с пръсти, облегна се назад и тържествуващо погледна гостенина си, наслаждавайки се на слисването, изписало се по лицето му.

ТЯ

... Бяха на края на живота си, когато усетиха заплахата. Тя първа формулира с думи бедствието. Война.

Съпругът ѝ остави вилицата и я погледна в очите. Интересуваше го какво я кара да мисли за конфликт, в който биха били въввлечени водещите световни държави. Тя не успя да обясни — същността ѝ беше дълбоко интуитивна, не умееше да борави със стройни логически вериги на причини и следствия, за да стигне последователно до такива изводи.

Той се усмихна и отбеляза, че този път ще им се наложи да пожертват малко от удоволствието на Единението, за да анализират поцялостно нещата. Тя се развълнува, не остана безучастен и той. В края на краищата най-близко им бе тяхното щастие.

Тя се овладя и по-отстранено си каза, но така, че и мъжът ѝ да го долови, че уреждането на външния свят да не ги застрашава, за да остават заедно, не е единствената важна причина да използват Единението. То е и самоцелно потапяне в състояние на щастие, изпиването му в по-концентрирана и страстна форма... Съпругът ѝ бе напълно съгласен. Но се налагаше още малко да се съобразят с ролята, която играеха.

Тя почувства как отново намества произхлузилата се своя душа в тялото на благородна дама, омъжена по любов именно за когото ѝ беше орисано от съдбата. Някаква част от нея, която си даваше сметка, че всичко това е сън, оприличи „наместването“ като оправяне на смъкнала се от дланта ѝ ръкавица. Ръкавицата не беше само плътта, но и всичките съпътстващи тази личност норми, като например да въздиша пред други дами, че е бездетна, макар че това наистина никак не ѝ пречеше. Потомството беше извън необходимото. Ала след като влезеше в „ръкавицата“, на нея самата ѝ се струваше, че е натъжена от факта.

Наблюдаваше как със съпруга ѝ става същото. Хранейки се, той с неподправен интерес се зачете в оставения до салфетката вестник.

После те се сляха с Мрежата и се убедиха, че опасенията на жената имат основание. Наистина, кроеше се война. Една от най-ужасните. Квинтесенция на предишните кланета. Апотеоз на жаждата за самоизтребване. Тоест не се планираше като такава, но щеше да стане — технологиите и индустрията изпреварваха уменията на хората да ги контролират. Последните конфликти доказваха, че старата тактика не бърза да си отива, дори при наличие на скорострелни машини за убиване. Ала всички жестокости и изстъпления щяха да избледнеят пред чудовищната касапница, която се задаваше и която сякаш се развиваше вече сама, дори против волята на хората. И те, Двамата, не биваше да го допуснат. Ще пострада Мрежата, каза той. Ще има много страдания, каза тя.

Съгласиха се, че загубата ще е не само за всички хора, но и за нещо повече от тях.

После се заредиха нови дни. Тя влизаше и излизаше в различни свои превъплъщения на едно и също тяло, управлявайки себе си като сложно конструирана и талантливо изработена марионетка — у дома, при посещения в магазини, при благотворителни акции, на светски приеми и гостувания у дами от нейната класа. Ярките проблясъци на Единението, дори когато не бяха подкрепяни с удоволствията на плътта, ѝ носеха онази радост, за която бе копнеела преди да срещне мъжа си, а той ѝ отвърщаше със същото, защото тя стоеше за него преди всичко друго.

Той анализираше по свой начин кълбото противоречиви интереси, сплетени в ужасно сложен възел, за да напипа точката на въздействие и да предотврати всичките онези неприятности, които биха застрашили целостта на Мрежата, а значи, покрай всичко останало — и тяхното тихо щастие. Тя попиваше емоции и впечатления, за да коригира търсенията му посредством скокове, невъзможни за последователно логическо изследване. А сблъсъкът, засега само в умовете на някои хора, се натрупваше, опъваше се като тетива на лък. И се наложи да тръгнат да обикалят — неуморно и настойчиво. Посещаваха дипломати и важни държавни чиновници. Обществени авторитети, короновани особи, сектанти, банкери, фабриканти, беловласи генерали и млади амбициозни офицери. Още много месеци ги деляха от мига, в който можеха да кажат, че са успели да предотвратят поне тази война.

А после плътта ги предаде. Наистина бяха изчерпали всичките си сили. Той рухна — напрежението го беше изяло. Два дни тя не се отдели от постелята му.

На третата нощ той почина. Миг преди това успя да ѝ прошепне да не забравя за Срещата — излишно, абсурдно изказване. И да искаше, не би могла да забрави.

Когато остана сама, тя се почувства безкрайно отпаднала. Настъпи нейн ред да легне болна.

През цялото време се мъчеше да си спомни нещо важно. В ковчега на мъжа ѝ сякаш положиха не само тялото му, но и цялото ѝ сърце. Препрочиташе написаната под негова диктовка бележка и тя ѝ се струваше напълно безсмислена: „Търси ме!“

Въпреки това би го сторила, ако бе почувствала, че ще се изправи на крака.

Когато усети, че и нейната борба е без изгледи за успех, реши да направи онова, което смяташе, че той би одобрил или поне не би осъдил — домъкна се до кабинета му и бръкна в чекмеджето на неговото писалище, подредено безукорно както винаги.

Дълго седя в креслото, разглеждайки револвера в ръката си. Не, не размишляваше дали да се откаже, но и не бързаше да го стори. И само настойчивото тропане по вратата — слугите бяха изпаднали в паника — я накара да опре дулото в слепоочието си и да натисне спусъка, преди да е напълно готова.

Щеше да чака Срещата. Не усети изстрела...

... но скочи като обезумяла. Сякаш тласъкът на куршума я бе запокитил от старинното имение право тук, в квартирата ѝ. Тя притисна длани към устата си, за да сподави писъка. Стига, стига. Няма нищо, няма нищо... само сън. Пак един сън. Аман от тях... Светна лампата. Посегна да запали цигара — едно от най-сигурните ѝ хапчета за сън. Само че кутията до възглавницата беше празна.

Стана и отиде до кухнята, където взе от пакета на съквартирантката си.

На връщане се видя в огледалото в антрето. Погледна косо отражението си. Косите ѝ висяха на масури пред лицето. Заради пуловера, с който спеше вместо пижама, краката ѝ изглеждаха още по-кльощави. Няколкото жени, които можеше да нарече приятелки, ѝ

завиждаха за фигурата. По-скоро за килограмите. Тя пък искаше да прилича малко повече на тях.

Харесвам се, каза си сега. Много съм си добре даже.

Върна се в стаята и се надвеси над куфара с куклите. Усмихна им се щастливо. Заслужавало си е да се труди над тях, без да се сеца за сън и храна. Харесваха ѝ как са се получили — много по-приятно ѝ беше да гледа тях, отколкото тялото си.

Стрелна с очи портрета и внезапно ѝ хрумна, че мъжките лица на куклите са някакви варианти на неговото лице. Много му лица. Лицата на всичките му прераждания. Прераждания като както е писал за тях Джек Лондон в любимата ѝ книга — „Скитникът между звездите“. Още самото заглавие я грабна. Скитник. Между звездите.

Скитник... звезди...

Който изведнъж намерил свой дом край една от тях!

Намерил едно — изгубил друго. Изгубил. Не завинаги — просто постоянно го губи и намира. Отчайва се, докато го няма, после докато осъзнае, че трябва да търси — също се измъчва, а накрая, когато намира — радост...

Легна си, надявайки се поне малко да подремне, преди да е настъпило утрото.

Утрото на голямото пътуване, иронично си рече тя.

Впрочем, кой знае, може и да е голямо...

ТОЙ

— Хм. И кому е нужен звездолет, който е... под две педи дълъг?

— А аз ви казвам, че може би истинските звездолети нямат нужда да бъдат по-големи от това, което държите в ръцете си.

— И какво би могъл да пренесе толкова дребен космически кораб? И защо трябва да е дребен?

— За по-ефективно ускоряване до светлинна скорост, както и за по-лесно спиране накрая. С увеличаване на скоростта според теорията на относителността релативистката му маса ще нараства, а значи ще се нуждае от прекалено много гориво.

— Смятате ли, че бъдещето принадлежи на апарати, които ще се мъчат да се ускоряват като ракети? Не биха ли скачали през подпространството? Поне така мислят колегите ви.

— За съжаление не разбирам от подпространства. Теорията на междузвездните полети като математика е разработена през петдесетте и шейсетте години на миналия век. Аз съм доста консервативен фантаст, стига това да не ви прозвучи парадоксално. А и повече ме интересува мисленият експеримент, в който важна роля играе свиването на времето за екипажа на звездолета.

— Вие не сте се отказали от писането, познах ли? — усмихна се мъжът разбиращо.

Очите на стареца заблестяха.

— Хората могат да се откажат от пушенето, алкохола... човек е в състояние да се избави от много други пороци, удоволствия и радости... Ала творчеството — *то* трябва да се откаже от теб... — последните думи бяха прошепнати.

Гостенинът се пресегна и чукна чашата на домакина със своята.

— Продължете — помоли тихо.

Писателят кимна благодарно.

— Малките размери на полезния товар в един звездолет обаче може да не са продиктувани от съображенията за разумен разход на гориво. Възможен е и друг принцип на движение в пространството.

Едни чужди цивилизации, за които ще стане дума, твърде вероятно са усвоили технологии, каквито не сме в състояние да си въобразим. Нали знаете, че всеки обект може да се разглежда и като вълна, вълновата теория на веществото според д-р Бройл. Става дума за универсални физически константи и зависимости. Струва ми се, че един сравнително дребен обект, черпейки енергия от вакуума, би могъл да използва вълновите качества на материала, от който е конструиран, и да се движи като вълна — отново с много висока, почти светлинна скорост. Колкото е по-голям и масивен корабът, толкова по-трудно постижимо ще е това. В идеалния случай звездолетът би трябвало да бъде микроскопичен, но тогава, наистина, какво би могъл да побере в себе си?

— Изследователски микрокомпютър?

— Да речем... Не сте чели романите на Иван Ефремов? „Мъглявината Андромеда“, „Часът на Бика“?

— Не.

— Наистина жалко. Аз смятам този писател за свой духовен наставник... И така. В книгите си Ефремов развива идеята за справедливо и доста пълноценно общество, което обаче е доста статично от наша гледна точка. Персонажите му също доста се обезличават на фона на обществения строй... но не за това исках да говоря. Основната му мечта, бих се изразил, е съдружество на космически цивилизации, наречено Великия пръстен. Извънземните му са повече или по-малко хуманоидни, което с течение на времето все повече и повече ме смущаваше. Имах проекти един вид задочно да му опонирам, че формите на живот могат да бъдат много по-разнообразни. Както и това, че галактическите раси може и да не споделят достатъчно общи ценности, за да образуват Велик пръстен. С голямо увлечение се впуснах да разработя алтернатива на постулатите на Ефремов, но пак някак си в рамките на парадигмата му...

Уви, не се получаваше да остана верен на духа на твореца, когото смятах за свой духовен учител. Логически изградената картина силно се различаваше от ефремовската вселена, дори ако спазех такива аксиоми като непреодолимия таван на скоростта за материалните обекти. Е, стигнах по-късно и до допускането, че мигновеното прекосяване на големи разстояния все пак е възможно. Но, както вече казах, понеже не си представям такава технология достатъчно ясно,

реших да не мисля в тази насока. Приех просто, че МОЖЕ БИ има някакви тунели в пространството-време, които може би се получават край обекти, наречени черни дупки...

— Знам за тях, продължете, моля.

— Транспортна мрежа от „подпространствени“ тунели обаче може да съществува само „легално“, тоест със съгласието на контактуващите цивилизации, които стабилизират своята страна на един „тунел“. Но когато стане дума за някакви действия, по които между космическите раси няма консенсус — тогава какво? Остават добрите стари субсветлинни звездолети като инструмент за солови акции на тази или онази цивилизация.

— Имате предвид дори явления като... война?

— Не толкова грубо и пряко. Конфликт на интереси, на светогледи. Естествено, никой не налага своите ценности на никого, но все някъде противоречивите стремежи на извънземните цивилизации се пресичат и сблъскват. Какво би могло да предизвика конфликти? Територия? Надали. Експоненциалната експанзия по мое дълбоко убеждение е характерна за детството на всяка цивилизация. Даже в съвременния свят държавите вече не се стремят да колонизират чужди територии. Но не се отказват от самопровъзгласено право да налагат свое влияние. На примитивно ниво това се изразява в експлоатация на ресурси, с известна степен на взаимна изгода, тъй като е по-печелившо и не изисква баснословни вложения. Но проблем ли са за космическите раси ресурсите? Отново съмнително. С технологии за рециклиране и дълговечни термоядрени реактори, каквито са естествените обекти звездите... ресурсите са достатъчни, ако е постигнат баланс във възпроизводството и смъртта.

— А може и сами да си палят малки звезди — вметна мъжът. — Чел съм, че джуджета с малка маса излъчват стабилно много по-дълго време от големите и ярките.

— Точно така. Радвам се, че ме разбирате. И така, с други думи, остава само „влиянието“. Но не върху партньорите от Великия пръстен, а по отношение на останалия космос. По-специално — по отношение на младите примитивни цивилизации като нашата или дори само върху явлениято „живот“, независимо дали е на въглеродна белтъчна основа, или амонячна, бороводородна, силициева... Ето тук

може би интересите и схващанията на по-напредналите раси се допират твърде остро.

— Казус бели.

— Но отново непряко! Наблюдал съм как хората играят шах, карти, табла, а сегашните хлапета — на компютърни игри, но такива, които им дават поле на действие да се състезават помежду си. На шахматната дъска загиват пешки и офицери, конници и крепости, жертва се кралската гвардия — царицата... същинска война! Не по-малко свирепа и безпощадна от реалните. В нея даже не съществува шанс за фигурите да дезертират и да си спасят живота. Но участниците, забележете, не страдат физически от тази война.

— С други думи — вметна гостенинът, — галактическите цивилизации се преструват, че всичко между тях е тип-топ, а тайно си правят мръсно.

— Не точно — строго възрази писателят. — Не приписвайте на ксеносапиенсите антропоморфни черти и образ на мислене. Нещата стоят така единствено от позицията на нашия разум и ценности, но най-вероятно те изобщо не се „преструват“. Само най-схематично и опростено би могло да се приеме, че... добре, нека третираме ситуацията по вашия начин. Така или иначе, не сме способни да проумеем какви са истинските мотиви и правила на поведение, които не са човешки. И така...

Представете си сега такъв вариант на играта шах, в който няма цар, когото да матираш и да приключиш партията. Напротив, вкарваш нови и нови фигури според възможностите си да ги конструираш. Фигурите се бият помежду си, но не вредят пряко на играчите. Сраженията, естествено, остават на дъската. Приемаме, че опонентите са достатъчно възпитани и сдържани, така че при неблагоприятна ситуация да не се нахвърлят един срещу друг с юмруци. Но да спрем дотук с шахматната аналогия, за да не се подвеждаме по признаци, които са характерни само за модела, а не за обекта, който сме сравнили с шах...

И така, имаме Велик пръстен от могъщи цивилизации. Пръстенът се развива, възможно е да се намира на етап, в който бихме го окачествили най-общо като едно галактическо „Добро“. Не следва обаче да го разглеждаме и като „Зло“, освен може би някои конкретни действия, които биха ни вредили или биха ни облагодетелствали.

Вътре в този Пръстен се оформят „кръгове“ от сходни по разбирания раси. Броят им не е важен, по различни въпроси може да се образуват множество различни кръгове. Но по въпроса за отношението към живота като феномен, към зараждащия се живот извън домените на членовете на Пръстена, предполагам, ще се излъчат три позиции, макар че може да са и повече. Искам да подчертая, че могъщи и развити цивилизации не значи съвършено мъдри и благоразположени.

Трите позиции, обединяващи съюзи на цивилизации, са както следва — първите смятат, че животът е нещо, за което трябва да се полагат грижи, еволюцията му да се насочва в посока, приета за правилна. Вторите са привърженици на „плевене“, тоест пак избират активна намеса. Но за разлика от първите, те не смятат за целесъобразно да лекуват „извратени“ форми на живот, предпочитат ампутация на сбъркания вид или клас живи същества от дадена биосфера. Също така може да причиняват гибелта на млади цивилизации в рамките на даден разумен вид, за да коригират погрешно според тях развитие. Тоест, първите залагат на гъвкав подход и съобразяване с вече утвърдения живот, като се стремят да оформят духа с оглед да получат нови партньори в Пръстена. Вторите са стандартизатори — ако формата не съответства на предпочитаните от тях калъпи, те я премахват. Нещо като религиозната или идеологическата нетолерантност, не мислите ли?... Така. И двата вида цивилизации страдат от това, че се опитват да възпроизведат системи, които да наподобяват самите тях — един път по съдържание, във втория случай — и по форма. Алтернативата на тяхната, близка по същество позиция, е схващането, че всеки живот има право да си еволюира самостоятелно, независимо до какво ще стигне на този или онзи етап. Тези трети играчи само ще наблюдават и ще се стремят да осуетяват намесата на първите и вторите. Фактически обаче изложих дотук само две стратегии, като едната от тях има два варианта. Действително третата сила може да се състои от раси „сеячи“, които садят живот навсякъде, без да ги е грижа какво ще порасне накрая. Може пък напротив, да са „унищожители“, които се стремят да разчистят галактиката от потенциални опоненти въобще, тоест враждебни са към ВСЯКАКЪВ чужд им живот. Но като се замислих, видях, че „сеячите“ и „унищожителите“ естествено се вливат в една от трите групи: Ваятели, Разрушители и Наблюдатели. Галактиката е

арена на тяхната борба. Иначе нищо не им пречи да съществуват мирно извън „шахматната дъска“. С малко повече фриволност в примера с човешката история, бих си позволил спекулации от рода, че измирането на динозаврите, Потопът и потъването на Атлантида са резултати от диверсионни акции на Разрушителите. Възникването на човека като разумно същество, техническият напредък и научните прозрения пък са подпомогнати от ходовете на Ваятелите. А очевидните пропуски и застои при налични предпоставки за бързо развитие, като например дългото господство на същите динозаври или Средновековието, са резултат от контрамерките на Наблюдателите... Как ви се струва?

— Интересно. Като цяло ми прилича на вечната борба на боговете. Сещам се веднага за древногръцките легенди.

— Те може би са само митологично отражение на действителните събития, неизбежно докоснали се до човешкото съзнание и пречупени във формата, която ние с вас познаваме като митове.

Гостенинът подпря брадичка с юмруци. Кимна.

— Да, наистина звучи много стройно и обяснява при първо приближение много неща... А какви са „игралните фигури“ на опонентите от Великия пръстен? Как си представяте бойците им?

— Може да са наемници от млади раси. Само че този вариант в крайна сметка би противоречал на принципите и на трите галактически сили. Затова предполагам, че „пешките“ са изкуствено създадени същества, аналогични на роботи. Но — роботи, които никак не приличат на онова, което ние, хората, бихме си представили като роботи.

— Знаете ли — замислено каза мъжът, — чувствам се така, сякаш вече съм... преживял тази беседа. Странно... Не точно говоренето, а хипотезата ви като цяло. Предизвиква... копнеж.

— Погъделичкано е въображението ви, което сам сте избрали да ограничавате до насъщни или ясно видими задачи. Имате инженерен ум. Не сте склонен да фантазирате за непостижимото.

— Навярно сте прав... Може ли един въпрос? От инженерно-практично и дори, ако щете, от военно естество. Все пак станах офицер по призвание, напуснах армията заради конюнктурните неуредици... а и защото винаги съм виждал в нея не толкова

инструмент за насилие и унищожение, колкото един вид булдозер, който в крайна сметка подготвя терена за изграждане на по-добри и по-съвършени неща. Ето, във войната, която помните и в която сте били ранен на бойно поле, Германия като армия и строй е била премазана, за да бъде възродена така, че да не застрашава съседите си и да не потиска самата себе си...

— Това е станало с решаващото участие на една друга армия и строй, доста идентични с нацистките. Трябваша ми десетилетия, за да го призная пред себе си. Американската армия пък също действа малко като хипотетичните Разрушители, тоест като пешките им, за да въвежда норми, удобни на нея самата.

— Удобни за държавата, която е пратила армията, позволете това уточнение. Да, безспорно. Затова армията не носи отговорност с каква цел я използват. Тя носи отговорност за начините, по които изпълнява задачите си. Но ако целта е „изгорена земя“, начините от тук нататък не могат да бъдат други, освен престъпни. Войската не е мозъкът, тя представлява юмруците на едно общество.

— Бих поспорил малко относно подробностите, но като цяло съм склонен да приема обобщението ви. По-живо обаче ме интересува въпросът, който искате да зададете.

— Пешките на галактическите раси. Роботите, които никак не приличат на онова, което хората си представят като робот. Какво имате предвид? Какви са според вас?

Писателят дълго мълча.

— Знаете ли, намирането на точни думи е много трудна задача. Често се налага вливане на ново вино в стари мехове, преосмисляне на съществуващи понятия. Удобно ми е да ползвам термини, изобретени от други, по-находчиви колеги по перо, дори и като временни названия, докато не изкова свои собствени. В един научно-фантастичен роман срещнах понятието „псиборг“. В книгата според мен то не беше много удачно използвано и разиграно. „Пси“ значи душа. Организъм-дух. „Б“-то, освен за благозвучие, на мен ми наемква за „робот“.

— Призраци?

— Не... а може би да. Робот, имитиращ човек, е железен човек. Малко вулгаризирам, простете. Ако приемем, че съществува субстанцията „душа“, която да е материална, но не от вещество или поле, а от нещо междинно... или направо непознатата форма на

материя... тогава как бихте нарекли нещото, което представлява „робот-душа“?

Гърлото на гостенина пресъхна. Не можеше да разбере какво го е развълнувало толкова.

ТО

Никой друг не умееше да усеща смъртта по начина, по който я усещаха псисъзданията. За тях тя бе инцидент, не задължителен завършек на съществуването им. Но да се намират в близост до нечия загиваща душа, бе също толкова опасно, колкото би било това за космически кораб, оказал се в тясна орбита около колапсираща звезда.

Статистически псисборгите убийци рано или късно, но неизбежно превръщаха нищожната вероятност да не успеят да стабилизират и замразят микровселената в осъществено събитие. Тоест, те винаги рискуваха да станат жертва на собствената си агресия, повлечени от въртопа на небитието, отпушено от акта на убийството. За създателите на машините, заместващи души, тази възможност бе приемлива и те я смятаха за пренебрежима величина в евристичните си уравнения.

Ала, както се изясни за този конкретен псисборг, дори успешното убиване и избягването на имплозията-агония, както и поставянето на носителя под контрол — нищо от това не гарантираше, че нещата няма да се сринат буквално под енергийните пипала на фантомното изкуствено създание. Поради простата причина — неподходящ гостоприемник.

Съзнанието на този човек бе толкова объркано и опасно, колкото би била страшна безводна пустиня или дива джунгла за неподготвен и случайно попаднал в нея несретник.

Стазираните вътрешни противоречия бяха превърнати в напрежения в самата система. Завладяното съзнание се пукаше и трошеше, а през пукнатините надничаше бездната на нищото — състояние, където няма живот, няма функциониране, няма дори пустота, по-празна от междугалактическите пространства. Силовите пипала на псисборга засега удържаха колапса. Но изникна нов проблем.

Дезинтеграцията на препарираното съзнание, по някакъв непредвиден за програмираните инстинкти на псисборга-убиец начин, се отразяваше върху структурата му. Понеже не беше в състояние да анализира себе си, такава функция не бе включена за неговата серия,

псиборг само отчиташе намаляване на някои свои иманентни възможности, без да успява да формулира последиците от тези ограничения.

Едно бе сигурно — час по-скоро трябваше да се прехвърли в друг носител. И комай нямаше да успее да закара наличния до населеното място. Затова се насочи към шосето и там осъществи ново прехвърляне, тласкайки ненужното му тяло срещу грубото превозно средство, за което прецени, че ще му е от полза — на мускулната сила на представителите на местната раса нямаше смисъл да се разчита прекомерно.

И щом се настани в следващия гостоприемник, псиборгът отчете, че владееенето на транспортен механизъм наистина дава голямо предимство за нуждите на издирването на противника. Отбеляза си като приоритет да избира жертвите си измежду шофьорите. В същото време си отбеляза и ограниченията, свързани с това.

Най-вече контролните органи по пътищата — транспортната полиция.

Добре, просто ще внимава да не им се набива на очи...

Сетне отново използва гръбнака в качеството му на пасивен приемник на псисигнали. Светкавично сортиране отдели търсения импулс, потъващ в общия шум на многото функциониращи микровселени. Псиборгът бързо установи посоката, от която идеше нужният му сигнал. После се плъзна по замразените и почти недеформирани от убийството личностни гънки по същия начин, по който навигаторът му използваше гравитационните полета, за да управлява междузвездната капсула.

В отговор на това носителят подкара автомобила в зададената посока. Според картата в най-кратки срокове псиборгът щеше да е достигнал до противника, за да го ликвидира и остави планетата без щит — и да осъществи Въздействието върху вредната форма на самоосъзнаване, избуяла като бурен-диворасляк в пределите на този свят. Друга раса трябваше да заеме мястото на хората и другите видове, подобни на хората по извратеност. Псиборг не се интересуваше кои ще са те, не беше програмиран да го върши. Нещата щяха да се наредят от само себе си — той бе длъжен просто да отстрани пречките.

Когато автомобилът набра скорост по магистралата, псиборгът се зае да тества контурите си — налагаше се след кошмарната микровселена, върху която бе принуден да балансира съществен интервал от време.

Данните от теста не бяха добри. Престоят в съзнанието на лудия се бе отразил зле върху псиборга. Естественият ход — да регенерира — влизаше в противоречие с изискването да действа бързо по основната задача. Анализът показва, че може да пренебрегне възстановяването. Повредени бяха способностите му да удържа замразената микровселена в равновесие и да не допуска спонтанен неин колапс, тъй като тя не го разпознаваше като оригиналната душа. Това бе нормално — организмите са силно зависими от душите си и обратното. Вече не изглеждаше толкова недефинирано положението, че е претърпял действително сериозна повреда. Ала въпреки поражението, псиборгът изчисли, че определен интервал от време ще успява да ползва един и същ носител. После щеше да му трябва друг, пресен.

В това отношение псиборгът не виждаше никакви затруднения. Планетата бе гъсто населена. Можеше да си го позволи.

След претегляне на потенциалите в корекционната матрица, псиборгът пое неудобството да сменя тела през час и половина. Значително по-трудно взе това решение предвид опасността да бъде забелязан — отгласът от колапсиращите по специфичния след атака на псиборг начин микровселени можеше да предупреди противника за приближаването му.

Ала таймерът на орбиталната бомба поставяше неумолими твърди рамки. Регенерацията би била пилеене на време. Колкото до врага — не беше чак толкова сигурно, че ще забележи ловеца. Важното бе да внимава и да не закача възлите на защитната мрежа. Все още имаше добри шансове да скъси разстоянието достатъчно тихо и противникът да се озове в зоната за поразяване на псиборга-убиец, преди да се е усетил.

Таксито летеше по асфалта като ракета. Псиборгът се оглеждаше в паметта на носителя за оптимален избор на следваща жертва.

ТЯ

Противникът нанесе удар.

Шок.

Смущение. Изключване не настъпва. Но става нещо по-лошо.

Аз съм сама. Но врагът не ме довършва. Отново се оттегля, сякаш е победил. Вероятно оставя недоубитата си жертва като примамка за другите хищници, които възнамерява да дебне от засада. Недопустимо. Веднага трябва да се маскирам. Почти ще ослепея, но ще съм и по-незабележима. Неизбежен, безалтернативен ход.

Изпълнено е. Регенерирам колкото мога.

А сега...

Сега трябва да се намеря. Частта не винаги възпроизвежда цялото, даже когато е създадена да го прави. Без отново да придобия целостта си, дългът-цел не ще възвърне нужната дееспособност.

Пак проклетите сънища... това е продължението на по-предишния. Ох, защо не идете да ви сънува някой друг...

ТОЙ

Гостенинът се прокашля и каза дрезгаво:

— Робот-душа, викате... „Псиборг“ може би е подходящо, но не напълно...

— Разбира се. Терминът подлежи на прецизиране. Но схващате идеята, нали? Отделена от тялото, от веществения си носител душа. При това — изкуствено създадена като хомункулуса на средновековните алхимици. А сега ми кажете като специалист по военно дело, какви предимства може да има такъв боец?

Бившият старши лейтенант дълго мълча.

— Компактност. Наистина, в контейнер с големината на една снарядна гилза вероятно се събира цяла дивизия псиборги. Значи — висока мобилност, лесно транспортиране... Не, не съм сигурен. Нямам никаква представа каква плътност би могло да има това не-вещество! Но ето едно наистина безспорно предимство...

— Да? — почти възторжено попита писателят.

— Вселяване в телата на фигурите, които вече са налице върху дъската. Превръщането им в свои.

— Точно така! Вселяване! Имайте предвид, че бойната единица все едно „става“ това, което е „обсебила“ — нито повече, нито по-малко.

— Като бесове... — промърмори мъжът. — Но някои неща ме смущават. Какво става с душата на... собственика на тялото?

— Загива, заместена от псиборга. Разсейва се без опората на веществената си матрица.

— А съзнанието? — недоверчиво присви очи гостенинът. — То не е функция от присъствието на душата. Процесите на мислене са биохимични процеси, които могат да се осъществят и в колба.

— Пазя се да не изпадам във витализъм, макар и да се плъзгам опасно близко до ръба. Съзнанието, паметта, личността като цяло очевидно остават в качеството си на трофей за агресора. Все едно карти и шифрограми в превзет щаб. Но в някакъв смисъл те вече са

мъртви. Тоест, индивидът, личността е убита. Сякаш препарирана. Освен ако... освен ако явлението смърт не важи за душите — и тогава психоборът само ги карантинира, държи ги като затворници.

— Възможно е. Но дали душите са безсмъртни в смисъл на неунищожими?

— Въпросът е риторичен в контекста на темата — строго вдигна пръст писателят. — Ще се отклоним в такива схоластични дебери, че няма измъкване до заранта.

— Да, нека го оставим настрана. А взаимодействия ли тази... екзотична материя, от която е изградена душата, с обикновеното вещество?

— Много слабо. Вероятно посредством някакви трептения, които стабилизират структурата на душата.

— Но психоборът няма носител от обикновена материя, нали така казахте?

— Да и ето това е най-интересното. Ами ако е нов еволюционен етап? Откъсване на душата, нека дори да е с някакъв отпечатък на личността, от зависимостта да бъде „вързана“ към тялото, без което се разсейва като неорганизирана енергия, като електромагнитна вълна да речем. Автономна душа. Призрак, както споменахте в началото. Фантоморг — фантомен организъм. И нищо чудно създателите на подобни безплътни машини сами да са безплътни. Но са далеч по-сложно организирани, за да бъдат носители на интелигентност, да запаметяват. Не е ли очарователно! Съществува от трептения на полета, съчетани с други невестествени форми на материя! На практика те живеят в други измерения!

— Аха... тоест не се изразихте метафорично, че такива цивилизации са съставени от създания, които представляват души, стабилни и без да са привързани към тялото. И какви ли технологии са развили? Отново... идеални?

— Не е задължително. Технологиите им може би манипулират със самото пространство. Но някои от транспортните им средства и различни инструменти — те може и нарочно да са по-примитивни, тоест за тях е невъзможно моментално ускоряване до светлинни скорости, например. Така са проектирани, с цел по-пряко въздействие върху структури от обикновено вещество, защото иначе взаимодействието им с обикновената материя, както отбелязах, е като

това на неутриното и нищо не биха постигнали, освен навярно само най-груби ефекти, на макро, бих казал на мега-равнище. Няма да им е трудно да предизвикат колапс на звезда или образуване на галактика, но е под разделителната им способност да боравят с по-дребни предмети. Навярно с лекота ще оперират и с елементарни частици, но — подчертавам, струва ми се, че междинните обекти, по-едри от молекули и по-дребни от планети, им се изплъзват. Затова ще прибъгват до инструменти от вещество и поле, тоест, нормална материя. Псиборгите са един от инструментите за въздействие. И ако „фантоморгите“ са сложни, техните „роботи“ напротив, ще са по-елементарни от господарите си. Аз бих ги оприличил на вируси, съотнесени към едноклетъчно животно като инфузория или амеба. Опростената им структура е следствие на предназначението им да са по-ефективни и неуязвими. Мисля, че за тях е задължително да разполагат със средство за нападение — да го наречем псижило, с което да поразяват статична душа, нуждаеща се от плът. Същото жило е и оръжие за борба с противниковите псиборги. Те имат сетива за ориентиране и разпознаване на мишените си и своите съперници...

— Псиборг, без да се е вселил, няма сетива да възприема обикновения материален свят — прекъсна го изведнъж гостенинът. — Друго би било нелогично. Псиборгът е длъжен да превземе нечие тяло, за да въздейства според замисъла на създателите му — дали ще става учител на аборигени, дали ще предизвиква епидемия, която да премахне нежелания от дадената галактическа раса вид, не е важно. Щом взаимодействието на екзотичната материя и обикновената е почти никакво, те са действително призрачни една за друга. Само структури като душата и изкуственото ѝ подобие — псиборга — правят връзка между тези две реалности.

— Да, да... и аз стигнах до подобни изводи, макар и по друг път и по-различно като изказ. Наистина, псиборг като бойна единица е длъжен да действа на две нива — в психопространството и в обикновения свят. При среща на двама противници, те ще се бият както физически, така и с неосезаемите за нас псиоръжия...

— Не са съвсем неосезаеми, щом и ние имаме души — измърмори гостенинът.

— Прав сте, изразих се неточно — домакинът описа във въздуха извинителен пирует с угасналата си вече лула. — Но взрив на

псибомба или изстрел с псипушка няма да пробива дупки в стени или да срива градове. Ще унищожава души. Ще измъква живецата на всеки организъм и посредством този акт ще превръща жертвата в купчина разлагаща се плът, в която наглед няма никакви структурни промени и нарушения, несъвместими с живота. Никакви поражения, които да се регистрират от материални прибори...

Мъжът седеше като вцепенен и омагьосано слушаше тихия глас на писателя:

— Нищо чудно „обсебването“ като явление да не дава на псиборгите достатъчно пълен контрол над даден индивид. Иначе екзорсистите не биха прогонвали демоните толкова лесно. Затова мисля, че за да постигне пълен успех, псиборгът е длъжен на елиминира душата на обсебения. Вие одеве говорехте за дивизии от псиборги, но дали на един свят като нашия са му нужни цели легиони от призрачни нашественици, за да бъде манипулиран? Не. Един-единствен псиборг на Ваятелите е в състояние да превзема личността на диктатори и пълководци, политици и заговорници, така че успешно да праща човечеството в програмираната от Ваятелите посока. Същата тактика е плодотворна и за псиборга на Разрушителите — и марионетките, в които се е вселил, тласкат света към ядрена война, възкресяват страшни болести, за да ги използват като оръжие. Но и това е твърде драматично, за да прилича на истина. Пък и навярно нарушава правилата на галактическия добър тон. Затова някъде просто се взривява псибомба... но никой не умира от нея веднага. Остава обаче псиактивно замърсяване, което отравя душите от поколение на поколение. Механизмът на псидеградацията става необратим, а може и да е конструиран като необратим от момента на детонацията. Към псиразложението се прибавя и физически упадък. И след век или хилядолетие поразеният биологически вид тихо угасва, за да отстъпи място на фаворитите на Разрушителите... Няма Потоп, няма Апокалипсис. Дори прилича на естествен процес, нали?

Гостенинът кимна. Лицето му бе извънредно сериозно.

Домакинът продължи:

— При така формулираните обстоятелства всички ние, населяващи планетата Земя, сме хибридни организми от два компонента. Единият — това са биохимическите структури, изградени от обикновена материя, а другият — псиформа от екзотична. И, уви,

поради тази причина сме почти безсилни да се противопоставим на безплътни, но могъщи космически цивилизации. Безпомощни сме пред такъв вид произвол и агресия. Но ако допуснем, че все пак съществуват и други раси от Великия пръстен като Наблюдателите, които държат да се спазват правата ни да бъдем такива, каквито сме, и самостоятелно да кожем съдбата си... значи, не сме съвсем досущ жалки играчки в ръцете на като цяло равнодушни към нас сили...

ТЯ

Станаха рано, още беше тъмно — кукломайсторката настоя да тръгнат призори, за да имат цял ден на разположение. Съквартирантката каза, че я устройва.

— После, на връщане, дори ще остане време да се отбием до етнографския резерват — забеляза тя. — Да знаеш какви чудеса готвят в тамошните механи! Яла ли си някога пататник? Еее... бива ли такава неща да се изпуска!... Така, решихме! Измъкни ме от леглото веднага като станеш!

И въпреки това, именно приятелката се събуди първа и зашета из квартирата, а после вдигна и художничката с думите:

— Е, кои дисаги да вземам?

„Дисагите“ хич не бяха много. Без да се наговарят, прецениха, че мястото им не е в багажника, а на задната седалка. Въпреки немощните възражения на художничката, съквартирантката ѝ ги свали сама, като подхвърли обвинително:

— Ти още не си се облякла, красавице! Размърдай се. Ще те чакам долу, хем да се стопли купето от парното... А ти не се шашкай, оправи се спокойно и гледай нищо да не забравиш...

Въпреки че се постара да не се мотае, слезе чак след четирийсет минути. Съмваше се.

В автомобила, западна кола на старо, горе-долу елегантна, достатъчно здрава, напълно удобна, гърмеше музика, а съквартирантката тактуваше с длани по кормилото и ритмично тръскаше перчем. Беше по блуза, палтото ѝ покриваше багажа на задната седалка.

Тя си спести репликата „Много се забави“, но вместо това светна лампата в купето и внимателно погледна художничката в лицето.

— Изглеждаш ужасно — констатира безмилостно. — Ти спа ли изобщо?

— Спах...

— Пак ли твоите сънища? — не толкова агресивно, с полагаемата доза съчувствие попита съквартирантката.

— Пак. Този път бяха кошмари.

— В термоса има кафе, в този плик — топли кифлички. Отбих се до баничарницата, да не мислиш, че съм те чакала през цялото време? То ти личеше, че ще се забавиш! — Приятелката енергично стисна скоростния лост. — И гледай до Манастирище да се справиш, трябва да си свежа като цветна китка, мила. Нали знаеш, печелим работни места само ако сме готини отвън, на който му дреме какви сме отвътре...

Колата потегли стремително по още сравнително пустинните улици.

Докато излязат от града, художничката вече се бе поразведрила. Нощните видения се топяха, както се стопи слоят скреж по автомобила, а предвкусването на срещата с НЕЙНИЯ бъдещ — силно се надяваше! — театър ѝ подейства повече от окуражаващо.

И само една жилка като нажежена нишка на мъждива лампа остана да тлее в съзнанието ѝ. Мъничко късче напрежение, почти очакване на непредвидени прекеждия.

ТО

Според бензинджията човекът с таксито не бил добре още когато пристигнал.

— Спря, паркира там, където е сега колата му, и поиска да му заредя резервоара догоре — обясни на полицаия, който пиеше третото си кафе, но продължаваше да изглежда така, сякаш току-що бе отлепил главата си от възглавницата. Ченгето кимаше и потискаше прозявка. Младежът се стараеше да бъде подробен и да не изпуска нищо, леко ядосан от равнодушието на служителя на закона. — Приличаше на труп дори преди да падне. Попитах го дали не му е лошо и той ми изломоти, че бил гладен. Първо мълча като пън, чак се притесних, че не отговаря. Дори си помислих, че не ме е чул или не иска да приказва, когато изведнъж отвори уста и изръси, че е гладен. Отвори вратата и излезе, обаче вървеше като пребит. Кожата му беше... суха и лъскава, все едно от пластмаса. Повлече се към кафенето и там колежката му дала сандвич и капучино, но това го разбрах после...

— Сипа му бензин и какво? — попита полицаят. Явно бе решил да докаже, че слуша показанията на свидетеля.

— Измих предното стъкло, това ни влиза в задълженията. И тогава обърнах внимание, че бронята и радиаторът са поизкривени. А като клекнах, видях, че има засъхнала кръв...

— По бронята?

— И по радиатора.

— Как разбра, че е кръв?

Бензинджията леко се обърка.

— Ами, предположих... — заекна, но кимването на полицаия го окуражи и той се окопоти. — Все пак не съм вчерашен. И тогава си викам: тоя човек прилича на болен, защото май е прегазил някой нещастник и после навярно е избягал. А сега го е хванала нервата, страх го е, може и да го е срам... Зачудих се какво да правя и тогава колежката изскочи навън и се развика. Хукнах да видя какво става и... — Младежът посочи съседната маса, до която имаше прекатурен стол,

локва капучино и парчета порцелан. — Онзи лежеше, забил нос в чинията със сандвича, чашата му беше обърната. Като го хванах за раменете, той просто ми се изхлузи и падна на пода. Не пипнахме нищо! — добави забързано и горещо.

— Каза, че не си намирал оръжие у починалия.

— Не. Пък и не съм го пребърквал. А май трябваше... Не си беше платил горивото. Ох...

— Защо не повика линейка, а нас?

— Защото му личеше, че е мъртъв — сви рамене младежът. — Пипах пулс, поднасях огледалце към устните му... Нали сам го видяхте? Обикновено така изглеждат само в ковчега! А ви давам честната си дума, че пристигна на бензиностанцията точно такъв — като зомби! Самоходен покойник...

— Ясно — въздъхна ченгето. — Последен въпрос и после ще напишеш всичко това на един лист, аз ще го прегледам дали съвпада с разказаното и си свободен... тоест, ще ти пожелае лека работа до края на смяната... Между другото, шефът ви защо не дойде? Нали му се обади, че имате проблеми?

— Да. Обясних му какво е станало и той каза, че не можел да пристигне... Това ли беше? — кисело попита младежът. Никак не му се пишеха показания. Те не влизаха ли в задълженията на полицаия?...

— Не, това беше между другото. Имаше ли други хора в кафенето по време на инцидента?

Бензинджията почти се плесна по челото.

— Да! Шофьор на тир. Седеше ей там... или не, май беше по-близо до прозореца... Той не тръгна да зарежда, само поседна тук да пие кафе, а преди това купи списание „За мъже“. И нищо не направи да помогне, когато онзи падна и издъхна на място. Станал и си излязъл, така каза колежката. Дори списанието с мацките остави. Аз за малко да се блъсна в него на вратата. Съвсем го бях забравил този темерут.

— Такааа... Опитай се да се сетиш как е изглеждал, опиши и камиона му...

— Ама камионът му е тук!

— А къде е човекът?

— Ами, не знам...

— Тръгна по отклонението за Манастирище — намеси се с треперещ глас момичето на бара и посочи с ръка.

— Пеш? — уточни полицаят.

Ама че сутрин, да му се не види...

— Май да.

— Май или да?

— Да.

— Успокой се, момиче, всичко ще е наред. Момко, вземи напиши на един лист какво се е случило, после ще се върна да го взема... Не, дай го на колегите, скоро ще пристигнат с патрулка... И се стегнете и двамата, ще счупите някоя чаша както ви треперят ръцете, а шефът ви явно е задник и ще ви ги удържи от заплатата.

Младежите мълчаливо се съгласиха — и със съвета, и с констатацията.

А ченгето яхна мотора в опит да настигне внезапно обезумелия свидетел. Надяваше се, че безумието му е кротко и че не се е отклонил от шосето, а продължава към градчето.

Само да не го блъсне някой в тоя здрач...

* * *

Псиборг вече не преценяваше издръжливостта на носителите си с оглед на по-продължителната им употреба — и без това не успяваше да постигне трайна стабилизация на превзетите микровселени. Те колапсираха през постоянни времеви интервали, което потвърди предположението, че неговата система за фиксация и удържане наистина е претърпяла повреда. За съжаление псиборгът не разполагаше с необходимото време за регенерация. Таймерът на орбиталния псидеструктор го караше да действа максимално експедитивно.

Този носител обаче се оказа по-слаб от предишните. Сърцето му, насилено и изтощено от завладелия го безплътен убиец, бе нарушило нормалния си ритъм и бе на път да спре съвсем. Псиборгът се отказа да реанимира носителя си. Прегледът на съхранените сведения в замразеното съзнание на жертвата му посочи още по-перспективни носители от гледна точка на местните обичаи. Необходимо беше само

да привлече вниманието им, да ги провокира сами да дойдат при него, вместо да ги търси.

Одеве ги смяташе за неподходящи, подведен от нагласите на предишния си носител. Е, затова е процедурата по коригиране на взетите решения...

И така, трябваше му полицай.

Затова когато болката стегна гърдите му и затрудни дишането, а в очите му притъмня, шофьорът, зарязал камиона си на паркинга при мотела, рязко изскочи пред друго превозно средство, което, за да избегне сблъсъка, кривна стреснато — точно колкото да се преобърне на средата на завоя.

Маневрата успя, въпреки че носителят получи допълнителни травми и това още повече скъси състоянието му на псевдоживот, което дължеше на псиборга — както и смъртта си, фактически сполетяла го в кафенето на бензиностанцията на малко повече от три километра от полегналата на една страна кабина, в която сега другият шофьор издъхваше.

Псиборгът напрегнато чакаше появата на перспективните носители, от телата на които би получил по-голяма свобода на действие, като трескаво фиксираше в прости алгоритми навиците на носителя, които можеха да бъдат от полза при изпълнението на задачата.

А в организма на блъснатия неумолимо затихваха важни физиологически функции, сетивата започваха да се изключват. Псиборгът повече не можеше да се осланя на данни от носителя, но го накара да направи последно усилие, за да идентифицира перспективните гостоприемници-жертви. Не успя, затова се прехвърли в тялото на човека в катастрофиралото превозно средство.

Той поне беше наред физиологично. В него псиборгът дочака идването на полицаия, яхнал возило, наричано от хората мотоциклет. Сравнително малко след това пристигнаха още превозни средства — още полиция и линейка.

Врълхитане, спиране на колапса на микровселената, съпровождат гибелта на естествената душа на носителя. Сетне псиборг си позволи да хлътне в матрицата навици на жертвата си и да проучи ситуацията отвътре, за да издебне подходящ момент безпроблемно да продължи пътя си към противниковата бойна

единица. Убиецът повери на замразеното съзнание управлението на тялото, също както прехвърляше тези операции към контурите на навигатора от капсулата. Нуждаеше се да проучи псиефира.

Псиборг търпеливо изчакваше удобен момент да напусне с тялото на носителя местопроизшествието, така че да не влиза, преди да е станало наложително, в конфликт с местните традиции, когато получи нова информация. Изненада се — съвършена, но вътрешно куха имитация на същинската жива емоция. Изненадата бе предизвикана от долавянето на приближаващ се сигнал. Издирваният обект — евентуален вражески псиборг.

Нима противникът бе тръгнал да го пресрещне? Но не, идеше от друга посока. Автономна мимикрия, тоест лъжлива мишена? Сигналът имаше необичаен спектър. Врагът е претърпял повреда? Много вероятно. Имаше обаче още нещо, нещо наистина странно, подобно на псиехо.

Дори приближаването да значеше, че е разкрит и вражеският псиборг бърза да го пресрещне за атака, нямаше друг избор, освен да почака обектът да го подмине.

ТЯ

Колона автомобили и камиони се процеждаше покрай обърнат на завоя камион с ремарке. Превозвал бе стъклен амбалаж и натрошени каси и стъкла покриваха платното. Около полегналата настрани кабина бяха паркирани линейка и полицейски коли. Униформен размахваше палка и енергично движеше челюсти.

Приятелката на волана ахна и веднага се вкопчи в скоростния лост. Автомобилът бавно премина покрай мястото на злополуката. Майсторката на кукли неволно проследи с поглед картината. Видя носилка, покрита с жълтеникаво платнище. Очакваше да е чаршаф с кървави петна. Цивилни, санитарни и ченгета сновяха напред-назад. Тя понечи да извърне очи, стресната от присъствието на бедата, белязала това обикновено място от магистралата.

И тогава сякаш нещо я блъсна. Не в сърцето, не в съзнанието, а като че ли още по-дълбоко. Чак по-късно оприличи усещането с позната ситуация. По същия начин бе реагирала веднъж в зоологическата градина, когато срещна погледа на питона. Беше отблъскващ и притегателен едновременно. Няколко секунди не си даваше сметка, че змията също я гледа, но усещането, подобно на допир, я беше накарало да осъзнае — да, влечугото наистина я наблюдава.

Разбира се, самозалъгваше се. Случилото се сега нямаше нищо общо с някогашната ѝ уплаха от очите на питона. Правеше твърде свободна асоциация, за да назове възникналото чувство.

А през прозореца на колата тя просто забеляза един полицай — безлик в униформата си сред своите колеги. Въпреки облачния ден, носеше тъмни очила. И тъкмо зад тях майсторката на кукли без да иска надникна, подчинявайки се на вътрешен импулс — или може би провокация отвън.

Съзнанието ѝ се опразни като по команда от реле, скрито в недрата на мозъка. Фигурата на полицая остана назад, автомобилът започна да набира скорост — съквартирантката ѝ сякаш бързаше да се

махне като от чумава място — и едва тогава вцепенението я напусна... за да отвори портата на ума пред сън наяве.

Беше мимолетно и светкавично, превъртя се за миг. Не толкова сън, колкото спомен за сън, а може би картина от гледан филм — забит като треска в паметта муден кадър. Имаше колона свити хора, а отстрани — конвой с кучета. Войници с каски и автомати. Колоната вървеше покрай малък площад, към който онази, през чиито очи майсторката на кукли гледаше, се бе стремяла цял живот. Спомни си за някаква назначена среща и се втурна натам, пренебрегвайки виковете на войниците. Чу писък на олово, после удари в гърба. И — потъващото в небитие парче паваж, собствената ѝ ръка, простряна в калта, до китката — разкъсано вързопче от жълт груб плат, което преди малко бе притискало към гърдите си. Заглъхващи звуци. Войнишки ботуши пред лицето ѝ. После — нищо.

Нищо.

Жената се сви на седалката. Трепереше от вътрешен студ, който кристализираше в ледена мисъл. Майсторката на кукли не се реши веднага да посегне към нея с ума си.

Не успяхме да се срещнем. Родих се в неподходяща група хора и ги последвах в лош за тях момент. Не спряхме нищо от това, което трябваше да спрем.

Това беше нейна, но инертна мисъл. Не я трогваше, а само тежеше като гладък речен камък. Затова пък следващата се оказа от по-голямо значение за нея.

Срещата стана единайсет години след войната. Наложих се да възстановяваме от начало Защитната мрежа, почти от нула. После пак стана бяла, но Мрежата — тя е непокътната. Непокътната е!

Жената, която умееше да прави кукли, започна да се съвзема и да излиза от какавидата на своите неразбираеми и странни страхове, като си каза, че всичко ще се нареди.

Да, всичко ще бъде наред. Мрежата е цяла. Само... само трябва да внимавам да не ме настигнат.

Твърдо знаеше, че по следите ѝ е нов безмилостен враг.

Полицаят стоеше встрани от линейката, когато мина междуградски автобус, а след него се появи лека кола с две млади жени вътре. Прекалено бързо се случи, за да реагира. Само обърна лице след тях. Сетне заобиколи катастрофиралия камион и бръкна в кобура. Внимателно разгледа служебния си пистолет. Движенията му бяха колебливи.

Мина цяла минута преди да избере какво да предприеме, но веднага щом реши, полицаят с бързи крачки отиде до служебния мотоциклет. Не се задържа, не реагира на насочена към себе си реплика. Яхна машината и потегли с газ, без да обръща внимание на изумените си колеги.

Псиборг преследваше противника, активирал всички свои налични сензори. Одеве още регенерираше от шока на гибелта на предишния си носител, пък и преминалият наблизо обект се оказва твърде необичаен за разпознаване като вражеска бойна единица. Но анализът посочи, че именно това е било. Сега регистрираше раздвояване на сигнала, той пристигаше от две места едновременно, което беше нелепо. Кой би пилял ресурс да възлага контрола над този свят на ДВЕ активни единици? Освен ако...

Освен ако противникът не бе извършил поради някакви причини разделяне. Например, за да има по-добро покритие и да управлява по-оперативно защитната мрежа. Или единият разделен фрагмент държи отбраната, а другият, под негово прикритие, осъществява базовата приоритетна програма за Намеса, същото Въздействие, само че преследващо други цели, различни от целите на Създателите. Целите на чуждите създатели. На които трябва да се попречи...

Псиборг разгъна в поробеното съзнание аналитична матрица и придиричиво провери всички възможни варианти.

Предположението, че се касае до маскировка, не издържа още предварителната логическа проверка. После отпаднаха още няколко хипотези. Матрицата бе грамадна, ресурсите на носителя го позволяваха с лекота. Накрая остана само един вариант: насреща си имаше две относително безопасни версии на противников псиборг. Поточно — ДВА негови КОМПОНЕНТА. Прецени одевешната си пасивност като тактически оправдана, защото не можеше да си

позволи да ги нападне поотделно — те лесно биха му се изплъзнали, напускайки носителите си и прескачайки в непредсказуема посока за ново възплътяване. Навярно в това си състояние не биха били способни да се противопоставят на орбиталния псидеструктор, но поради липса на данни псидеструкторът не можеше да докаже пред собствената си управляваща програма, че рискът да ги игнорира като пречещ фактор и да пристъпи към главната задача се намира в приемливи граници.

Ала за него беше очевидна и обоснована друга тактическа възможност — в момента на своето съединяване противникът ще представлява една-единствена, при това беззащитна мишена. Удобно да бъде премахната с един удар.

Нямаше смисъл да отстъпва сега. Врагът бе готов за жилото му. Въпросът беше да се помъчи да остане нелокализиран до последния възможен миг, за да победи.

— Гадна работа — цъкна с език съквартирантката, след като подминаха мястото на злополуката. По принцип караше много внимателно, а сега стана още по-предпазлива. Когато съзряха катастрофата, кокалчетата на пръстите ѝ побеляха връз волана, тя изправи гръб и се наведе напред, наежи се като котка, застана нащрек. Няколко километра остана така, подозрително оглеждайки пътя, сякаш отпред ги дебнеше лош късмет. — Гадна работа. Сигурно е станало за секунди...

Художничката само издаде трепетлива въздишка.

— И ти ли се разстрои? — стрелна я с очи приятелката. — Зарежи, не го мисли. Нямаш време сега да се разсейваш и да падаш духом. Представи се добре, за да те одобрят окончателно. Огледай се после за обстановката, разпитай пак за условията, за да си сигурна, че за нищо няма да съжаляваш после. Или поне да не са съществени нещата, за които би съжалявала...

Тя продължи с инструкциите, като утешаваше не толкова приятелката си, колкото самата себе си — пъдеше гледката на покритата носилка.

— Добре, мамо — намери сили да я подкачи кукломайсторката. Двете се засмяха, отначало плахо.

— Дай ми джияесема си — помоли художничката. — Ще взема да звънна, че пристигам, да питам как се стига до читалището или да ни чакат някъде на лесно място...

— О, да! — възкликна съквартирантката. — Непременно! В тия провинциални градчета уж всичко е на една газ разстояние, пък знаеш ли колко лесно можеш да се загубиш! Аз веднъж... хайде, после ще ти разкажа, вземи го от чантата под палтото. И... измъкни ми цигарите. Уж нямаше да пуша...

Късият разговор ѝ вдъхна нужния ѝ кураж. Но не си позволи да забрави одевешното усещане за враждебност, лъхнало я от съвършено непознат човек.

Или нещо *вътре* в този човек.

Ще внимавам, реши твърдо тя.

Странно, наред с безпокойството, чувстваше и някакъв странен копнеж. Кой знае защо се сети за Портрета.

„Дали не трябваше да си го взема с мен?“

ТОЙ

Радиото тихо свиреше народна музика, в единия тиган цвърчеше омлет. На другия котлон се пържеха мекици. Зад прозореца сивееше утрото. Писателят шеташе напред-назад по домашни чехли и с плетена жилетка върху сухите си рамене, но вече бе облечен като за работа. Домакинът се огледа към гостенина си и приветливо му се усмихна.

— Как спяхте?

— Отпочинах — уклончиво отвърна бившият офицер.

— Но?

Мъжът се усмихна неволно.

— Сънувах разни неща. Вече са ми доста смътни. Като че ли бяха провокирани от снощните ни умотворения за извънземните цивилизации.

— О!...

— Не се тревожете, наистина се наспах добре... Колко е часът?

— Почти седем. Скоро ще има новини по местната ни радиостанция. Винаги ги следя.

— В колко отваря библиотеката?

— О, в девет и половина. Но аз съм ранобудник. А и днес преди работа трябва да се видя с една госпожа. Успях да намеря спонсор за детски куклен театър... Ще ми е драго да занимая учениците с нещо по-различно от това да се правят на хаймани или да висят пред компютри и телевизори... Чай? — предложи старецът. — Остана ми още липов от миналото лято. Дано не сте пристрастен към кафето, защото нямам.

— Чай е добре. — Гостенинът се настани на скърцащия стол и подпря лакти на масата. — Приятно е у вас. Като че ли съм отново на петнайсет и закузвам преди училище...

— Това може само да ме радва... но защо ми се струва, че сте разстроен? От сънищата ли?

— Не знам.

Настъпи пауза в музиката от радиоприемника. Мъжът се загледа през прозореца, където от сумрака бавно изсветляваше покривът на едната от съседните къщи. Писателят постави пред него паница с топли мекици и му наля чай в голямо канче.

— Сънувах, че съм психоборг — заговори гостенинът, кимвайки за благодаря. — Че превзех тялото и личността на един първобитен вожд. Станах учител и повелител на многоброен народ. А после... много ми е смътно... като че ли... — той се разсмя. — Знаете ли, все пак трябва да призная, че ме стреснахте с този ваш разказ за психоборгите! Тоест аз се стреснах, че си самовнушавам, че съм сънувал нещо като развитие на онова, което вие ми разказахте!

Очакваше домакинът да се усмихне снизходително, но остана неприятно поразен — старецът го гледаше сериозно. Дори като че ли беше мрачен и студен.

Дали не изръсих нещо тъпо и не засегнах дядото? — запита се мъжът. Побърза да добави бодро, в опит да разведри атмосферата:

— Кажете, в какви условия е могла да потръгне такава еволюция — от същества от плът до... фантомосапиенци, които са изградили свръхцивилизации нейде в космоса?

Писателят бавно седна насреща.

— Не съм го обмислял... — сви рамене разсеяно. — Ами... нека поразсъждаваме... Планета с висока повърхностна гравитация? Хм... Или наопаки — ниска? Живот върху комета?... Не, това нищо не дава. Като че ли... техноеволюция. Самоусъвършенстване. Друго не ми хрумва. Та нали и досега не е ясно как така човекът е станал разумен, та къде сме тръгнали тогава да разсъждаваме за ксеносапиенци!...

— А когато един психоборг разрушител изпълни задачата си — намеси се гостенинът, — той отлита към друг свят, така ли?

— Не... психоборгът е камикадзе. Той е интелигентен, доколкото това е приложимо към механизъм с принципно елементарна програма за убиване, снаряд — нищо повече. Дори не е жива торпила, понеже ми е трудно да го окачествя като жив, а патрон, който гръмва и пораждава целта. Така заличава и следите от интервенцията си, предпазвайки своите господари от дипломатически скандал или нещо такова... Казахте, че сте се видели като въплътен психоборг. Как свърши всичко?

— Като че ли ме убиха. — Мъжът седна на дивана и стисна длани. — Друг психоборг. Уби тялото ми. Тоест... изтръгна мен, психоборга, от тялото на вожда. Разхлаби връзките. Но... май успях да го унищожа, макар че усетих... разцепване. Това разцепване сякаш го бях изпитвал и преди... Противникът ми се оказа доста силен и ме изненада. Промуши тялото на вожда с копие, като едновременно с това се счепкахме и в психиизмерението... точно както си говорихме снощи, че би трябвало да става! Да му се не види... Не биваше толкова сериозно да обсъждаме разни фантазии вечерта! Костваха ми кошмари.

— Съжалявам — искрено промълви писателят. — Давам си сметка, че аз ви повлиях. Когато работех много напрегнато над някой роман, се случваше да се сънувам като някой от героите ми, а даже и всички тях накуп. И наистина беше като кошмар, но не от онези, страшните, гадните — просто въртележката от превъплъщения силно ме претоварваше и... да, неприятно е.

— Извинете ме — бившият офицер прибра юмруци под мишниците си. — Глупаво е да ви обвинявам. Не знаех, че съм толкова впечатлителен. Досега не е имало повод да го разбера. Нещо в тази идея за психоборгите... ме разтърси. Все едно промени живота ми.

— Или го е насочила в естественото му русло.

Мъжът взе една мекица, отхапа и попита леко наежен:

— Към какви изводи ме насочвате сега?

— Сигурно ме е страх да правя предположения. Кажете ми нещо.

— Мен наистина не ме бива по фантазиите. Не се засягайте, това беше комплимент.

Започнаха новините по радиото и домакинът усили звука. Гостенинът слушаше с половин ухо, но писателят много внимателно ги следеше и лицето му отрази яд и досада, когато откъм спалнята се донесе звън на телефон.

— Щом ме безпокоят толкова рано, значи е важно... — и с покорна въздишка се запъти да вдигне слушалката. При това закачи с крак оставената пазарска чанта, с която бе излязъл снощи от читалището. Срита я сърдито и тя се килна под масата. А мъжът внезапно наостри уши — радиоговорителят четеше местната криминална хроника.

След около минута домакинят завари госта си неспокоен и възбуден.

— Току-що по радиото съобщиха — задъхано заговори бившият офицер — за необясними смъртни случаи! Хора, починали просто ей-така, без видима причина! Дори лекарите се чудели!

Писателят се опита да слуша и радиото, и мъжа едновременно. А гостенинят продължаваше:

— Това, което описват, прилича на убийство от псиборг!? Никакви следи! Никакви видими следи! Точно така беше и в съня ми! Можех да убивам враговете си просто като избивах от тях душата им както конник от седло. Падаха и оставаха като съблечена дреха. Това внушаваше по-голям ужас от трошене на черепи или изкормване. Трябваше само да се приближа на пет-шест крачки от обречения — и готово. Нищо не ме спираше... докато не се появи равен ми съперник...

В стаята замръзна напрегнато мълчание. Тихо цъкна термостатът на масления електрически радиатор. И двамата трепнаха от звука.

— Как мислите... — бавно произнесе мъжът. — Възможно ли е снощи да не сме си фантазирали... не, абсурд! Вярвате ли в реалността на Ваятелите, Разрушителите, псиборгите?

— Би могло да е истина...

— Вярвате ли? — натърти гостенинят, почти умолително. Отчаяно искаше да чуе нещо определено, каквото и да бе то.

— Вярвам в това, което измислям. Поне докато го сътворявам в ума си.

— А дали е само измислено, или... някакъв вид прозрение?

— Може би. Знаете ли, сега и аз се чувствам... странно. Като в копнеж. Не, излъгах. Не е от сега. От снощи е. И сякаш преминавам по някакви свои стъпала през този копнеж. Не съм в състояние да формулирам какво точно предизвика и усещането за отваряща се врата. Не виждам къде съм попаднал през тази врата... Да, може да се окаже истина. Или близко до истината, колкото и странно да е.

— Странното е, че се държим странно — заяви бившият офицер. — Вместваме свои субективни усещания в изградената снощи теория...

— Не е от снощи. Обмислям я от много време. Но имате известно право — едва снощи тя придоби завършеност, поне за мен.

Така я чувствам.

— Няма значение. Няма практическо значение. Аз я чух едва вчера вечерта. Това е нелепо! Дали не сънувам все още?!

— Струва ми се — бавно изрече старецът, — че и двамата ставаме жертви на впечатлителността си. Успях да чуя по радиото, че причините за смъртта ще се изяснят при аутопсията. Май изобщо не стана дума, че лекари са си давали мнението. А и как биха могли! Още е много рано. Или репортерът е цитирал неправилно доктора от линейката, или си е измислил коментара, за да звучи по-вълнуващо! — и писателят се усмихна с облекчение.

Лицето на гостенина се разведри.

— Дявол да го вземе... наистина! — плесна се по коленете той. Доста силно, почти гневно. Засмя се. — С вас сме просто фантазьори и откачалки! В най-добрия смисъл на думата!

— За мен е простимо — отвърна, приемайки шегата домакинът. — За вас е необичайно. Да речем, че съм ви повлиял... Ще ми подадете ли сметаната? Сипвам си я в чая, много е вкусно...

За миг напрежението беше изчезнало. И двамата без особен интерес слушаха спортните новини, докато бавно и с наслада унищожаваша закуската.

— Кой ви потърси толкова рано?

— А... сценографката кукломайсторка, която поканих. Вече била на път и комай щяла да пристигне по-рано. Разбрахме се да ме чака на автогарата на влизане в града, за да не се оплете в центъра. Нейна приятелка шофира... А, ето — старецът забеляза падналата чанта, с изпъшкване се наведе и я вдигна. После показа предмета, в който гостенинът изведнъж се втренчи с немигащи очи. Беше кукла от дърво и плат. — Дали ви споменах, че намерих пари да открием театрален кръжок? Спонсорът настоя да поканим специалисти декоратори и аз пуснах обява за конкурс. Молахме кандидатите да ни пратят снимки на свои произведения. Реших, че наистина ще е удачно да изберем кой художник би ни допаднал, постановките ще са и за възрастни. Една много мила жена, по телефона звучеше като млада, не я питах за възрастта ѝ, изпрати направо колет с мостра. Забравих за него снощи. Взех куклата вкъщи, за да ѝ се порадвам, но се разприказвахме с вас...

Мъжът мълчеше. Не откъсваше поглед от куклата. Писателят му я подаде. Гостенинът я пое предпазливо. Докато я въртеше и

оглеждаше, очите му постепенно се изцъклиха.

— Много оригинално хрумване, нали? Половината мъжка, половината женска — и гледат в различни посоки. Ако приплъзнете момчето и момичето едно спрямо друго ето така... видяхте ли, отделят се и стават самостоятелни кукли! Ще настоявам пред управителния съвет да наемем тази жена, тя каза, че има идеи и за пиеси, готова е да работи и с деца... Нещо не е наред ли? Хей, млади момко?!

— М... моля?

— Лошо ли ви е?!

— Не... добре съм...

— Бял сте като платно! — домакинът държеше госта си здраво за ръкава. Беше комично. По-младият би трябвало да подкрепя по-стария, а не обратно. Освен това гостенинът седеше на стола и нямаше опасност да падне.

— Всичко е наред. Наистина. — Мъжът остави куклите на масата и потърка лице с шепи. — Знам какво трябва да правим с вас. Да посрещнем тази Майсторка!

Писателят премига озадачен.

— То е ясно, че трябва. Но защо изведнъж стана толкова важно и за вас?

— Все още нямам представа. — Бившият офицер изучаваше раздвояващата се кукла. Разделени, фигурките изглеждаха някак безпомощни и слаби. Но заедно правеха впечатление на весели и уверени в себе си. Дори копчетата им, пришити вместо очи, блестяха по-различно. — Нека я видя, за да разбера. А след това...

— След това? — старецът склони глава като птица, примерваща се да клъвне буболечка.

— След това всичко ще се нареди — внезапно се ухили мъжът. — След това... ще е след това. Първо трябва да се срещна с Нея.

ТЕ

— Може би съвсем малко ще закъснеем — успокояваше писателят спътника си. — Не се безпокойте, не се уморявам да вървя бързо. Насам! — посочи той през оградата.

— Има ли начин да не си трошим подметките през разкопаното? — попита бившият офицер вече отвън на тротоара. Крачеше широко, домакинът подтичваше до него.

— Ще ви заведе направо, няма да минаваме през центъра.

— Прекалено бързо ли вървя?...

— Не, справям се...

Въпреки това мъжът се насили да продължи малко по-бавно, за да не се задъхва старецът. Мълчаха, писателят ловеше въздуха с уста, гостенинът нервно свирукаше през зъби. Очите му блестяха възбудено.

— Още много ли остава?

— Двайсет минути, не повече. С това темпо може и да са десетпетнайсет... Оттук.

След стотина метра по-младият мъж изгуби търпение.

— Можете ли да ми обясните само как да стигна? Ще изтичам напред и ще ви изчакаме двамата...

— Божичко, човече, защо трябва да летим като на пожар?! А и вие не я познавате! Не разбирам...

— И аз не разбирам какво става — отговори след колебание бившият офицер. — Но ми се струва, че ще я позная...

— Обяснете ми поне защо това изведнъж стана толкова важно!

— Не мога — поклати глава мъжът, озърна се през рамо. Старецът беше изостанал. — Недейте! — подвикна извинително. — Зачервен сте, дишате като парен локомотив! Нямам време! Само направо ли да вървя?

Писателят спря и махна с ръка, мъчейки се достатъчно високо да упъти гостенина си:

— Само направо, а после покрай училището наляво!...

Мъжът премина в тръс. Домакинът насили дробовете си за последното уточнение:

— Улицата се раздвоява след мебелния магазин, продължете надясно!...

Гостенинът му вече тичаше. Писателят спря и го загледа.

— Луда глава — измърмори удивен.

Само минута след това, когато вече бе загубил бившия офицер от химическите войски от поглед, той изведнъж проумя, че в никакъв случай не бива да го оставя сам.

Осъзнаването го връхлетя толкова внезапно, че предизвика остра болка в главата. Сърцето залумка на пресекулки... а после замря и запулсира равно като часовник.

— Да му се не види... — прошепна писателят. Не се запита на кое точно се чуди, защото в крайна сметка нямаше от какво да бъде изненадан. Всичко необходимо беше налице в паметта му, разбулено със замах.

Все пак навярно се нуждаеше поне от няколко секунди, за да се адаптира. Много дълго време бе спал.

* * *

Той я видя пред скромната сграда на автогарата — сама, седнала на голям стар куфар и преметнала на гърдите си малка кожена раница. Косите ѝ — къдрави и гъсти, стърчаха като облак, като змии от главата на Медуза Горгона, обгръщайки бледо лице с дълбоки черни очи. Дългата ѝ пола метеше плочките, а когато се обърна, блесна голяма обица.

Мъжът спря, съвсем случайно това съвпадна с червената светлина на светофара. По улицата зашумя поток коли, които я скриваха за кратко от погледа му.

Сега разбираше какво — кого! — беше търсил откакто се помнеше. Усещаше тялото си олекнало, собственият му съскац в студа дъх звучеше като песен, а мрачното небе престана да тегне над главата му. Светът стана сив и плосък, обемната в него беше само младата жена отсреща и само Тя бе запазила цветовете на дъгата, вкусовете и ароматите на всичко живяло, живеещо и още неродено.

Помисли си, че повече нищо не иска и няма нужда да постига. Не си представяше, че щастието приема точно такава форма, но това не беше важно. Не беше важна и заблудата му, за която веднага трезво си даде сметка, че отгук насетне няма какво повече да върши. О, напротив — всичко тепърва започваше... макар и засега да не си представяше какво именно.

Намираше се на прага и бе готов да тръгне нататък.

Ала когато светна зелено, той не хукна тутакси. Изчака да бъде забелязан и чак тогава пристъпи по пешеходната пътека.

Нейният взор блуждаеше наоколо, но ето че тя плахо обърна глава, сякаш протегна ръце като сляпа. Тези безплътни ръце прегърнаха мъжа, който пресичаше улицата. Нито тя, нито той чува клаксоните на припрените шофьори, за които вече светеше зелено. Тя се усмихна. Познала бе, макар и не съвсем — разликата беше в брадичката и прическата. Но вече не бе сигурна как точно изглежда скицата на стената на мансардата. Сети се само, че мъжът има дългите мигли на Черно-белия рицар, който кротуваше с останалите кукли в куфара.

Приближаваха се един към друг сякаш цяла вечност, по-лесно биха тръгнали в обратни посоки разноименни полюси на магнит, отколкото те. Всяка стъпка обелваше нов пласт в спомените, които досега са били скрити от самите тях.

В мъглата на избухващите кристално ясни образи и изживявания се издигаха контурите на грандиозната истина. Частите се напасваха, разбирането придобиваше бистрина. Сливаха се и ставаха Едно. Оставаше им само да се докоснат, за да бъде възстановен смисълът на съществуването им.

Погълнати от този неудържим и необходим процес, те не веднага забелязаха появата на полицай върху мотор.

* * *

Вождът Уг-Хо умря в нощта, когато ловците от племето видяха паднала от небето звезда.

Той, както и всички други хора, разбра, че се е случило нещо, защото в мразовитото небе изведнъж блесна по-ярка от светкавица

диря — уж далеч напред, пък твърде близо. Хората скриха лицата си, за да не ги сполети нещастие, някои приклекнаха в очакване на тътена. И той не закъсня, ала преди това се чу ужасно изсвирване, което сякаш заби по една тънка твърда клечка в ушите на всеки. Чак след това гръмотевицата разтърси телата им, хората не я чуваха, а усетиха с потръпващите си празни стомаси. Не след дълго дотичаха скимтящите от ужас следотърсачи.

Много луни племето вървеше подир топлото слънце, подгонено от смъртоносния дъх на ледовете. С всеки слънчев кръговрат Зимата оставаше да свирепства малко по-дълго от предишната си поява. От студа бягаха птици и животни, не покълваха сладки треви, горски ягоди и дървесни плодове, а вкусните корени все по-трудно се изравяха от смръзналата се земя. Кланът на Уг-Хо отдавна бе напуснал познатите му ловни полета. Следваха дивеча, като по пътя се криеха от други племена, които бяха по-многобройни и по-силни.

Само волята и заплашителните викове на вожда задържаха племето на място. Сетне Уг-Хо избра трима и още трима мъже и заповяда на следотърсачите да го заведат да види звездата. Вождът трябваше да покаже, че е смел, защото имаше вече ловци, които можеха да бъдат избрани от жените да станат бащи, а това им даваше право да претендират те да поведат хората нататък и племето да носи тяхното име.

Вождът се приближи до дълбоката яма, на дъното на която светеше разжареното сърце на звездата. После съзря нещо твърде приятно, което го накара да изхвърли от ума си небесната гостенка. Беше туловище на Голям косматко. Уг-Хо посочи неочакваната плячка и ловците хукнаха да режат прясно месо и преди всичко — да го поглъщат до насита, а сетне се заеха да дерат кожата. Следотърсачите се втурнаха назад, за да доведат останалите хора. Чак когато Уг-Хо спря да се тъпче с храна, му хрумна мисълта, че звездата е убила косматкото при падането си. И веднага щом го помисли, го изказа на глас, защото хората имат нужда да чуят мислите си изречени.

Когато гладът отстъпи за малко, всички разбраха, че гостенката е благосклонна към тях, след като им е подарила цял косматко, и то възрастен грамаден мъжкар — тоест много месо, много здрави кости и бивници и дебела кожа с дълга козина, която да спасява от студа.

Уг-Хо разсъди, че е редно да благодарят на звездата, така че да я подмамят отново да им осигури плячка — навярно щеше да се върне обратно на небето и пак да падне оттам. Защо при следващото си падане да не им направи отново услуга?

Решението на вожда срещна пълно одобрение, ала само неколцина ловци дръзнаха да последват водача си към ямата. А хората, останали сами, се уплашиха и преместиха стана на един вик разстояние — кой ги знае звездите, може би умеят да убиват не само като падат, а тази току-виж се разсърди и вземе да отмъщава на хората, задето са ѝ задигнали плячката. Защо иначе ще убива косматкото, ако ще пасе трева? За да се нахрани. Разбира се, Уг-Хо взе месо да я нагости, но то беше само малка част от цялото...

И белята наистина стана — Уг-Хо донесе звездата в стана със себе си. Държеше я на изпънатите си ръце, а тя светеше като угасващ въглен, но навярно не пареше на вожда, защото лицето му беше вкоравено, сякаш на мъртвец.

Зад него ловците носеха тялото на един от мъжете, които бяха ходили до ямата на небесната гостенка. Бе умрял, но никой не можа да разбере от какво — все едно е бил стар и просто паднал. Но загиналият ловец не беше стар и рядко се случваше силни мъже да умират по този начин — като поразени от мълния, без да е имало мълния.

Вождът влезе в кръга от палатки, направени от кости и бивници на косматковци и покрити с кожи на косматковци. Тогава изведнъж рухна мъртъв Маа-маа, най-силният ловец от племето. И по него нямаше рани. А Уг-Хо продължаваше да върви с изцъклени очи и не своя крачка. Тръшнаха се три жени и едно дете, бърз мор премина през сновящите наоколо кучета, които начаса се пръснаха с див вой. Само хората нямаха сили да побягнат и изведнъж се развикаха, че звездата взема тях, вместо убития от нея косматко. Ловците закрепяха на вожда да я върне обратно, защото гостенката не ги пуска и нека той остане с нея, така че докато го убива, те да успеят да се спасят. Някои грабнаха камъни и вдигнаха копия, но тогава Уг-Хо се препъна и падна. Звездата — гладка като парче отрязан бивник — се търкулна под нозете на гърбавия Киу-Де, който се олюля, падна на колене... но не умря.

Небесната жителка бе задоволила глада си. Хората замълчаха. Някой се досети, че остават без име и жените майки трябва да изберат

кои мъже да докажат кой от тях ще е новият вожд. Никой не подхвърли, че това може да е оцелелият Киу-Де, защото всички знаеха, че Киу-Де не вижда с едното си око, макар то да изглежда като живо, освен това влачи единия си крак, устата му е разкривена и той вечно се оплаква, че едната му ръка е изтръпнала и ѝ е студено. Киу-Де отдавна трябваше да е умрял, ала очевидно имаше достатъчно сила, за да държи живота със зъби и нокти.

Майките не успяха да отворят уста и да отговорят. Ненадейно Киу-Де се изправи. Снагата му се задвижи с ловкостта на непосветено от жените в мъж момче. Чу се прашене и гърбицата на Киу-Де изчезна. Най-последният човек в племето изведнъж се изправи и се оказа най-високият измежду ловците. И заговори.

Той каза, че отсега нататък хората няма защо да се страхуват от звездата.

Хората го попитаха защо.

Киу-Де им отговори, че той е звездата и че ще ги заведе там, накъдето летят птиците, там, където има много дивеч и където плискат вълните на топло море. Там ще има много други хора, но те ще се покорят на племето на Киу-Де.

Хората помълчаха смаяно и попитаха какво да правят. Думите на новия вожд, нека и не избран по обичайния начин, влязоха в главите им и ги накараха да му повярват, ала този път още по-силно отпреди, когато чуваха някой да им каже нещо и то да стане тяхна мисъл. Защото когато недоволните заявиха, че ще се бият с Киу-Де, та вождът да е най-силният, Киу-Де им *възрази*, че вече е доказал своята сила — преборил се е с недъгавото си тяло. Кой друг може да направи това? Никой! — *отсече Киу-Де. Затова ще слушате мен, ако не искате да умрете от студа, в ноктите на зъбатковците, от камъните и тоягите на чуждите хора, от глад и от моя гняв!*

Хората вярваха на думите. Думите бяха сила, която караше нещата да стават. Който можеше да каже нещо, можеше и да го направи. Но въпреки силните думи на Киу-Де, беше редно той и да *докаже* твърденията си. Това стана на следващия ден призори, когато довтаса грамаден стар зъбатко, за да си вземе дял от плячката на хората, подарена им от падналата звезда. Киу-Де смело се изправи срещу звяра и с висок глас му заповяда да умре. Миг след това зъбаткото се отпусна и не помръдна повече. Кожата му украси

раменете на новия вожд. Повече никой не оспори правото на Киу-Де да води племето.

И оттогава хората станали силни. Вождът карал мъжете, жените и децата да се мият със сняг, за да не измръзват нозете и пръстите им, да препичат добре месото и да ядат бавно. Киу-Де научил хората да хвърлят надалеч и точно камъни и копия, без да се изморяват, като за това им показал как да издялат пръчки за мятане и кожени колани. Вождът-Звезда впрегнал кучетата да мъкнат багажа и съшил по-хубави и здрави дрехи, каквито нямали никой чужди хора. И когато лошо племе заставало отпреде им, Киу-Де карал чужденците да побягнат от ужаса, който извираше от очите му. А когато срещнали добро племе, го присъединявали към себе си и кланът ставал по-голям. Киу-Де измислял нови думи и с всяко наречено нещо хората му ставали по-смели и доволни.

Вождът-Звезда изпълнил обещанието си да заведе хората на брега на топлото море. Там племето ловувало не само скачащи и бягащи животни, но и плаващи във водата твари. Киу-Де показал как да се отглеждат сладките корени, вкусните ягоди и ядливите треви, вместо да ги търсят, излагайки се на опасности. Вождът-Звезда станал и най-изкусният лекувател, какъвто никой от хората не помнел. Киу-Де изисквал от хората да се мият, да си помагат в пощенето на паразити и чистенето на зъбите, забранил и изяждането на умрелите. Той построил палатка от дърво и камък, вместо от кости и кожи. В очите на Киу-Де мнозина виждали отблясъка на падналата някога небесна жителка.

Вождът живял много дълго, повече от един нормален живот. Пред него се раждали, остарявали и умирали много хора, а той бил все същият. Най-пъргав и най-силен — във всичко пръв, освен в едно — нито една жена не заченала негово дете. Въпреки това майките никога не пожелали от мъжете да поведат борба за нов вожд, защото той осигурявал защита и доволство на всички хора, приели да се наричат негово племе. Навярно Вождът-Звезда би живял още, но веднъж от заснежените планини слязъл един самотен чужденец, грамаден и страшен. Той се изправил срещу Киу-Де и го повалил с поглед, защото

очите му можели да гасят звездите. Но навярно силите му се изчерпали, защото той също рухнал и издъхнал заедно с жертвата си.

Няколко лета след това се появил друг чужденец, който се нарекъл Кток и заел мястото на вожда. Само че той не вършел добрините на Киу-Де, не учел никого на нищо ново, но и не забранявал да се измислят нови неща, както и да се ползва дареното от Вожда-Звезда. Кток управлявал като обикновен Първи ловец.

И един ден, когато хората взели да си приказват, че на този вожд му е минало времето, че вече би трябвало да е остарял, пък е още здрав и силен, чужденецът, пристигнал от Снежните планини, внезапно изчезнал. Никой повече нито чул за него, нито го видял.

* * *

Униформеният вадеше оръжието си, придържайки кормилото. Мотоциклетът изръмжа, подскочи на бордюра и се втурна срещу протегналите един към друг ръце мъж и жена. Машината нямаше да успее да ги блъсне и запокити върху сивата стена на сградата, но куршумът щеше да осуети опасната за небесния пришълец прегръдка.

Трясъкът на мотора накара двамата само леко да скосят очи към противника си. И още по-трескаво се устремиха насреща — достатъчно им бе да се докоснат с пръсти, за да са в състояние да се противопоставят на атаката. Разстоянието помежду им се топеше, ала и мотоциклетистът напредваше. Пистолетът се прицели в мъжа — псиборгът убиец следваше заложените в плененото съзнание на ченгето човешки стереотипи да смята мъжките индивиди за по-опасни. В случая обаче нямаше никакво значение чия вещественна матрица ще бъде поразена. Нападателят ясно различаваше със сензорите си, че връзките на вражеския псиборг с телата носители са мутирвали, гибелта на плътта щеше да захвърли единия компонент далеч извън мястото на схватката, а другият щеше да бъде подложен на аниhilация от жилото на псиборга Разрушител. Преследването на оцелелия беше безсмислено, планетата щеше да е открита за лъчението на кръжащия в орбита деструктор. Псиборгът убиец бе на няколко елементарни стъпки от изпълнението на задачата си. Броячът на детонатора не можеше да бъде спрял или ускорен. След по-малко от час извратената

форма на живот щеше да получи смъртоносна доза псиотрова и да изчезне за по-малко от десетина цикъла на активност на местното слънце.

Псиборгът стреля.

Едновременно с натискането на спусъка, машината, която беше яхнал носителят му, загуби стабилността си.

Предното колело ненадейно блокира и моторът подхвъркна нагоре, праметна се във въздуха и влетя през прозореца вътре в залата на автогарата. Тялото на полицая се издигна заедно с машината и след двойно салто се блъсна в бетонна колона, която поддържаше стряхата над местата за спиране на автобусите. Куршумът изби искри от плочките пред краката на жената.

Още докато инерцията подмяташе носителя, псиборгът Разрушител запрати блокиращ вътрешната защита удар срещу компонентите на врага. С това той успя да компенсира загубените при аварията с возилото секунди — носителите на противника замръзнаха, леко зашеметени. В мига, в който тялото на полицая тупна на земята, завладелият го псиборг вече бе коригирал приоритетите. Носителят беше получил тежки органични увреждания, най-вече фрактури на костите. През синапсите в замразеното съзнание нахлуха сигнали за болка, ала псиборгът не бе конструиран да ги възприема, макар че косвено пострада от това — притокът на енергия от носителя намаля съществено. Въпреки всичко, тялото бе запазило минимум дееспособност, така че да използва примитивното балистично оръжие и да ликвидира веществените матрици на вражеския псиборг, все още разединен и безпомощен. Оттам нататък противникът спокойно можеше да бъде пренебрегнат и изключен като фактор от анализа на ситуацията. Вероятността, че за три хиляди секунди дезориентираните от шока компоненти на противника ще осуетят активирането на псидеструктора или ще му противопоставят Планетния щит, беше практически нулева.

Псиборгът накара здравата ръка на носителя да поеме пистолета и да го насочи към мишените.

* * *

А на една луна път от мястото, където загинал Киу-Де, се родили близнаци. Те се появили на бял свят в същия миг, в който Вождът-Звезда паднал мъртъв на пясъка. Били мъжко и женско. Те не плачели, само хлипали, и отказали да сучат, затова майка им помислила, че ще умрат като предишните ѝ чеда.

Ала те не умрели. Пораснали високи и красиви. Винаги били заедно, но мълвата твърди, че не направили свои деца. И онези, които помнят онези, които помнели Брата и Сестрата, разказват, че Близнаците се разбирали без думи, даже без погледи, а когато някой посегнел да ги обиди, го прогонвали с едно мигване на клепачите си.

Те не останали в племето си, а тръгнали да обикалят веднага след като били посветени за възрастни — и това била единствената нощ, която прекарвали разделени. А денем винаги ги виждали близо един до друг.

Различни племена разправят, че Близнаците живели толкова дълго, колкото навярно живеят звездите.

Но съществува легенда за това, че един ден, когато Ледовете започнали да отстъпват, Братът и Сестрата се появили в племето на живия в песните на хората Киу-Де. Те повели всички през освободената от снега земя, преследвайки едрия дивеч и намалелите стада косматковци. Хората живеели добре, закриляни от Близнаците, докато един ден те не си отишли, без да предупредят никого. Следотърсачите тръгнали подире им, за да ги върнат на племето. Били готови на всичко, за да умилостивят могъщата двойка, която постъпвала така, както някога постъпвал Киу-Де.

Ловците скоро разбрали, че Близнаците гонят някого. Накрая ги настигнали и с много молби ги склонили да се върнат. Не посмели да попитат що за дивеч бил накарал Брата и Сестрата да зарежат племето.

След тази случка изминали толкова лета, че остарели внуците на внуците на следотърсачите, убедили вождовете да останат да се грижат за хората. Появили се Умели мъже, които по съвет на Близнаците започнали да топят в огнища камъни, от които после с удряне на горещо се правели по-добри сечива от костените и кремъчните.

И отново се случила беда на племето. Една жена в отдалечен стан се разболяла и хората повикали Брата и Сестрата да ѝ помогнат. Ала щом пристигнали и се надвесили над болната, животът изведнъж

ги напуснал, заспала вечен сън и болната жена, а едното от децата ѝ внезапно скочило и избягало.

Близнаците били погребани под прага на хижата си от дърво, кал и камък. Оттогава в дома им хората поднасяли дарове, тъй като вождовете им се превърнали в слънце и луна — така рекли мъдрите старци много лета и зими по-късно. Те, казвали мъдрите старци, са разделени и всякога ще се търсят, за да се намират и да се грижат за племето си.

Но това е само легенда, защото никой не знае дали е истина или измислица.

* * *

Разединеният псидорг бе превъзмогнал замайването от подготвителната атака и носителите му се сближаваха. Всеки от тях беше възприел удара като незрима стена от уплътнен въздух, която ги бе задържала за миг. Всеки от тях продължаваше да осъзнава себе си като самостоятелна личност, наложила отпечатъка си върху съединяващите се половинки на цялото. Сякаш в умовете им се наслагваха, без да си пречат, два кадъра: Аз като Тя, Аз като Той и Аз като Ние.

Тъгувах без теб

И аз бях нещастна

Неотложна тактическа задача — елиминиране на противникова бойна единица. Реализацията е под съмнение. Втора стъпка — активиране на Защитната мрежа за отразяване на глобална психагресия. Реализацията — невъзможна...

О, не!...

Бяхме толкова близко!...

Разрушителят успя да произведе един изстрел, след което оръжието му засече. Светкавичен анализ — отстранима механична повреда вследствие на външна психикетична намеса, също както блокирането на мотоциклета преди секунди. Извод — нов противник, активирал полевата си програма току-що и заради това останал извън

обсега за детектиране. Улучен от балистичното оръжие. Пристъпва към регенерация на носителя си. Извод — връщане на приоритета към предишния обект...

Писателят потръпна, когато пресрещна куршума с тялото си. Тромаво и непохватно се отмести, след което коленете му омекнаха и той седна на паважа. Успя само да извие врат и да изхърка през рамо към мъжа и жената, които стояха със сплетени пръсти, буза до буза, и го гледаха:

— Ваш ред е...

Ликвидирайте Разрушителя! — допълни съобщението с универсален код за общуване.

След това изключи сетивата на тялото си и се съсредоточи върху раната си. Трябваше да побърза да я отстрани или, ако преценеше, че структурните поражения са твърде неовладяеми, да зареже носителя и сам да атакува псиборга на Разрушителите.

Нямаше идея как да се добере до бомбата в космоса.

ПРИЯТЕЛКАТА

Искаше да паркира така, че да вижда колата, докато чакат посрещача си — не изпитваше доверие към провинциалните градчета, където всички се знаят и затова гледат да крадат от случайни преминаващи. А и около гарите традиционно се навърта криминална публика, така че... какво като има полиция? Те често са комбина с джамбазите! Ще й разбият колата за единия касетофон, ха плащай ремонти и нови стъкла после!

Остави колата на удобно място, огледа се наежено наоколо и тъкмо понечи да поеме към приятелката си, когато сякаш ням, беззвучен писък на уплаха я накара да замръзне. Не, ушите й нищо не доловиха, просто я сполетя необяснимо усещане за нещо... нещо...

Кофти нещо. Потискащо. Тревожно. И се случваше сега.

Трепна от рязък звук и обърна лице към източника му. Светът около нея изглеждаше странно плосък като на телевизионен екран.

Видя падналия старец, видя съквартирантката си редом със странно познат мъж — а пред тях бе застинал мотоциклетист, май че униформен...

Който изведнъж заподскача на място като марионетка и се свлече като дрипа на тротоара.

Съквартирантката на кукломайсторката затисна с длан уста, за да не закрепци.

Поне това бе първата й, заучена и репетирана реакция.

Вцепенена, тя наблюдаваше какво става, макар наглед да не ставаше нищо, ако изключим разбит мотоциклет, проснат полицаи... Хората наоколо бързо се отдалечаваха, извъръщайки очи от мястото на разигралата се по странен начин една странно повърхностна драма — все едно отделни кадри на пострадал филм, лентата е слепена добре, но мъчително ти липсват отделни сцени, за които дори не си сигурен, че съществуват... Като да гледаш авангардна театрална постановка...

По силата на логиката би трябвало да се събере тълпа или напротив — хората да хукнат, да се пръснат напосоки, спасявайки се от

проехтелите изстрела, два, може би три гърмежа. Би трябвало да дойдат други ченгета. БИ ТРЯБВАЛО нещо да стане, нещо друго, не това, което ставаше — бързаци да се отдалечат минувачи, сякаш пред автогарата времето се е влошило внезапно.

И само двама души правеха нещо смислено.

Художничката и придобилият плът мъж от рисуваня от нея портрет помагаха на стареца да се изправи, а после също бързешком го поведоха по една тясна странична уличка.

Пред безлюдната, опустяла автогара остана само съквартирантката на кукломайсторката от големия далечен град. Стоеше всъщност на повече от стотина крачки и внимателно се взираше в трупа на униформения мъж, който се бе опитал да убие приятелката ѝ.

А после логиката се опомни и на сцената излязоха статистите...

ТЕ

Паниката и сирените около автогарата заглъхваха и се отдалечаваха, когато двойката мъж и жена, подкрепящи от двете страни старец с окървавено на корема палто, свиваха зад поредния ъгъл. Тичешком продължиха още няколко преки навътре в тихите квартали на града, където къщите бяха нисички и наскреж обширни дворове, които само след седмица-две щяха да се изпълнят със зеленина, дърветата им да се обкичат с цветя и радостни пролетни птици.

Възрастният човек се спъна и двойката го повлече към пейка на тротоара досами масивна порта във висока каменна ограда.

Дишаха тежко. Настаниха стареца да седне, жената го хвана за раменете, мъжът приклекна срещу ранения.

— Ще се справиш ли, писателю?

Старецът слабо се усмихна и отвори очи.

— Разбира се. Не ми е за първи път...

* * *

Мъж и жена плавно и стремително тичаха по пътеката нагоре към скалния манастир. Движенията им бяха удивително синхронизирани, сякаш играеха балет, без да копират позите един на друг. Сякаш плетяха симфония от движения, той и тя — две отделни партитури, които обаче не са в състояние да звучат отделно. Фигурите им се плъзгаха покрай голите, още зимни храсти.

Подминаха светата обител, като само за миг спряха погледи върху изписаната църква и по-точно върху изображенията на ангели с мечове, застанали между орда пъклени бесове и свити в ужас хора. Устните на мъжа трепнаха, устните на жената подхванаха усмивката, но само след секунда Двамата-Едно продължиха нагоре през жилавия

обезлистен гъсталак до полянка над манастира, откъдето църквата, построена на входа на пещерата, не се виждаше.

Преди векове тук бе намерил приют един мрачен отшелник, когото по-късно хората обявили за светец. Именно той, първият монах, бе станал неволен виновник да възникне цял град в подножието на планината. Неговият паметник се издигаше в градския център — скална буца с намек за човешки черти, по-бездушна от надгробен камък.

Само псиборгът Той-Тя знаеше, че това не е така. Следите от душата на светеца бяха белязали всичко наоколо. Псиборгът на Ваятелите пазеше в паметните си клетки данни за този мъж, защото частично бе обитавал тялото му. Споменът не беше от най-приятните — на това място бе протекло едно от най-дългите му Очаквания. Но тук се разполагаше и едната от възловите точки на Защитната мрежа, която Те като Единно цяло бяха изградили в праисторически времена, за да противостоят на външни агресии.

В различни светове се правеха различни видове псицитове, съобразени с най-високоорганизираните форми на материя, налични на планетата. Тази Мрежа представляваше силно модифициран образец от базовата банка данни на псиборга.

В скритите сетива на мъжа и жената цялата земя светеше от безброя светулки — концентрирани в точки искри, дифузни като валма мъгла сияния и сложни дантелени клъбца. Всичко това бяха същностите, които правеха живи живите организми. Мъждукащите и греещи души на треви и мъхове, бактерии и насекоми, на спящи в пръстта влечуги и земноводни, прелитащите и кацащи по клоните на дърветата птици, сновящите долу бозайници. Човешките прозираха през смътните контури на постройки и превозни средства.

Душите бяха приблизително еднакви по структура, но в различни стадии на развитие. По различен начин те озаряваха и съдържащите ги съзнания. Някои умове горяха особено ярко и прозираха през слоя вещество отвъд оптичните хоризонти, зад заоблеността на планетата. Фина паяжина свързваше най-богатите на енергия души. Повечето бяха човешки, но се случваше изключително енергична и неистова душа да се приютява в гнездо на диви пчели или мравуняк, понеже тези насекоми споделяха обща същност. В океаните плуваха китове, косатки и делфини, понесли своите забележими от

хиляди километри факли. По морските дъна Мрежата се поддържаше от едроглавите и твърде интелигентни октоподи и калмари. Всички те бяха изключителни представители на своите видове и може би някога щяха да се превърнат в разумни раси.

Корелацията между силна душа и мозък на изтъкнат мислител не беше еднозначна — възлите на Защитната мрежа включваха глуповати просяци и ограничени политици, самовглъбени учени и екстравагантни художници. Рядко някой от тях биваше известен и спечелил слава пред заобикалящите го хора. Възлите не подозираха, че са свързани, нямаха ни най-малка представа на кого и за какво служат. Нишките на Мрежата като правило не докосваха съзнанието.

Това беше петата Мрежа, простряла се над света. Предишните четири се разпадаха заради масови измирания вследствие на войни и епидемии. Всяка следваща бе по-съвършена и способна да закръпва разкъсванията. Освободените поради смърт на индивида възли намираха нови, подходящо ярки души, без да се нуждаят от надзор. Мрежата се настройваше самостоятелно — беше сплетена именно за да се самовъзстановява и да се намира в състояние на постоянна готовност за бой. Намесата на психоборга се състоеше единствено в задължението да подаде сигнал за тревога, така че Планетният щит да престане да пази само себе си и да се разпростре над целия свят. Тревогата трябваше да се вдигне в точния момент, нито по-рано, нито по-късно. През останалото време за Него-Нея бе тактически изгодно да се спотайва. Тази организация лишаваше агресора от възможността да намери командния център и да заличи Мрежата, преди да е нанесъл масов удар — опитите му да я отстрани възел по възел биха били равносилни на масивна атака, а точно такава тя би отблъснала.

Психенергийните напрежения при очаквана атака достигаха високи стойности. Психоборгът знаеше, че някои от възлите ще се изключат. Хора и животни щяха да полудяват и умират, без да научат, че са били неволно призовани под знамената на своя свят войници. Немалко от участниците в тази битка щяха да се почувстват зле и да легнат болни. За емоционалната компонента на психоборга това беше тежка цена. Под влияние на интуитивната си половинка аналитичният фрагмент също изпитваше скръб. Затова бяха направили тази Мрежа по-гъста — за да се разпределят натоварванията така, че да има по-малко жертви. Първоначално това изискване бе просто инженерна

мярка за по-голяма сигурност на Щита, така че да продължи да реагира и при серийна психобомбардировка.

Но вече от столетия насам мотивацията на психоборга да укрепва Мрежата имаше много малко общи неща със сухите разчети за надеждност.

Той и особено Тя държаха да опазят повече животи. Бяха просто едни от тях. Едно племе.

Мъжът и жената гледаха нагоре — стереотип на съзнанието. Орбиталният психодеструктор беше далеч от зенита на тази област от земната повърхност. Но психоборгът бе приел да изпълнява човешките ритуали — идваше му естествено и Той-Тя дори не го забелязваше. Чакаше сигнала за детонация.

Психобомбите не експлодираха като разпадащи се атомни ядра или химически взрив. Първата вълна лъчение можеше да бъде пренебрегната — тя щеше да подейства върху биосферата като пречистващ дъжд. Психоборгът дебнеше за фронта на урагана, който нямаше да бъде отчетен от никой човешки прибор. Само моментно притъмняване в очите щеше да отбележи върховата точка в развитието на хората. Без Щита този биологически вид щеше да поеме стръмно надолу и с времето да се превърне в геоложки вкаменелости.

Ала Щитът трябва да издържи. Надали това психоръжие коренно ще се различава от предишните, помисли мъжът към жената.

Тя побърза да се съгласи. Въпреки това в човешкото ѝ съзнание тревогата клопочеше като мътна вода.

Внезапно Той забеляза нов възел, изникнал ненадейно и прекалено нетипично оформил се в тъканта на отбранителната дантела.

Писателят? — запита едната половина на психоборга.

Вероятно е той... не знам, но няма кой друг да е, нали? — отговори другата.

Започва ли се вече?

Мъжът пое въздух, за да отвърне на глас, ала в същия момент предупредителният слой на Мрежата регистрира нарастващо по интензитет психлъчение.

Детонаторът беше задействал деструктора. Той и Тя успяха само трескаво да сплетат пръсти и да стиснат до болка дланите си.

Ако Щитът се пропукаше, Те щяха да последват останалите хора в небитието. Отдавна бяха решили да останат с племето, а не да търсят нова земна раса. Може би защото никоя друга нямаше да има фантазии за ангели пазители.

Върховата вълна на деструктора премина през планетата. Убийственото ѝ въздействие разтърси стотици хиляди умове, имаше паднали по улици и в ресторанти, на работни места и застигнати от удара в съня си. Отделни възли загинаха — без видими причини, без болка, без обяснение.

Остатъкът от враждебната енергия обтече живите сияния, които бяха негова основна мишена, без да успее да им навреди.

Никой не заподозря нищо. Дори кошмарите на спящите не станаха по-страшни от преминалата, предназначена за опустошителна буря.

Затова пък неволните воители, издържали на плещите си продънилото се небе, получиха своите призрачни медали — няколко секунди светлина в сърцата, която им даде да вкусят от едно неземно, но научено на Земята щастие.

Псиборгът не беше в състояние да стори нищо повече, за да им благодари.

Бе съвършено случайно, че малко след отразяването на удара облаците над главите им се разкъсаха и оттам за кратко надникна весело жълто слънце. Надникна, видя, че тук-там по билото е останал още сняг и се нацупи като разочарован малчуган. Зави се презглава с облачното одеяло, сякаш някой друг бе длъжен да доведе пролетта.

Мъжът и жената се спогледаха. Мълчаливо се хванаха по-здраво за ръце и заслизаха по пътеката.

Не се обърнаха към манастирските порти. Продължиха по пътечка, която водеше към планинска хижа. Стъпваха леко, остатъците сняг не им пречеха ни най-малко.

Още не знаеха точно кой път ще поемат. Знаеха само, че накъдето и да тръгнат, целта им щеше да е онова някъде, където щяха да бъдат в безопасност и щастливи. Особено последното — за да са в

състояние да бдят и пазят света, чиито ангели пазители бяха станали от мига, в който се научиха да следват единствено и само любовта като висш приоритет.

ЕПИЛОГ: ПИСАТЕЛЯТ

През нощта отново бе валил сняг, но на сутринта грейна слънце, сърдито на опитите на зимата да задържи владенията си, които вече й се изплъзваха. От стрехите запяха капчуци. Мърлявите петна сняг боязливо се свиваха в сенчестите кътчета. Калта по улици и градини бавно съхнеше, в дворовете гордо белееха кокичета. По обед светилото сякаш се умори и издърпа тънък облачен покров върху небето. Минувачите закопчаваха палта и якета.

Писателят библиотекар излезе по-рано от Младежкия дом, като повери куфара с куклите на помощничката си. В суматоката на събитията от миналия ден той успешно убеди полицията, че багажът е бил изпратен като колет за градската библиотека, след като кандидатката за куклен майстор към детския театър получила по-задоволяващо я предложение. Като жест на извинение тя направила дарение за Младежкия дом. Следващата седмица предстоеше среща с нов кандидат за мястото. Писателят искрено се надяваше, че бъдещият щатен художник ще оцени по достоен начин харизаните кукли и декори. Във всеки случай струваше си да се погрижи за това — децата бяха харесали куклите.

Един час преди края на работното време той вече бе стигнал до гробището. Имаше прекрасно извинение за пред хората — каква друга работа имат старците, освен да ходят по гробища, където вече не оплакват близки и приятели, а само си спомнят невъзвратимите години. Замислен, писателят крачеше покрай паметниците. Накрая спря и се настани на пейката пред единия от тях. Не беше случаен избор — винаги сядаше тук, макар че на никого не даваше обяснения какъв му се пада покойникът, починал точно в деня на неговото раждане. Вече наистина бе случаен фактът, че гробовете на биологическите му родители се намираха недалеч от това място.

Преди да се настани в настоящия си носител, псигорът на Наблюдателите обитаваше тялото, чиито останки лежах под

мраморната плоча, край която седна. Паметта на напусналата го плът беше жива в контурите на псидорга.

Сам по себе си той не изпитваше тъга или носталгия. Не бе дошъл тук, за да прави равностетка на стари спомени. Освен това беше конструиран от раса, до чиято извънредно богата палитра на емоции можеше да се докосне само аналитично и рационално. Седеше тук, за да помисли за своя съперник, комуто бе помогнал и когото наистина бе изключил от списъка на мишените си. Мислите на псидорга не приличаха на човешките, нито напомняха процесите на обработка на информация в електронно-изчислителните машини. Бяха просто различни потенциали, тласкащи го към сортиране на данни и мотивиращи го да действа по един или друг начин.

Но сега за първи път изпитваше нещо близко до чувство, което не можеше да разложи в ясно очертан логически алгоритъм. Беше съжаление, че не е в състояние да изпита усещанията на Съединения псидорг на Ваятелите. Конструкцията му бе няколко нива по-сложна и богата от структурата на съперника, а спрямо още по-елементарния Разрушител — с три порядъка. И при все това Наблюдателят не беше способен да анализира и да проумее докрай трансформацията у своя съюзник-съперник. Ако към квазиемоцията на съжаление за този факт се бе примесил и императивен потенциал да постигне същото, както и определена доза недоволство, че е лишен от това, би регистрирал, че е овладял емоцията „желание“ в нейната по същество деструктивна версия „завист“ — едната от многото човешки емоции, които успешно имитираше, следвайки съзнанието на носителя си.

Смяташе обаче за излишно да подлага на преформатиране контурите си съобразно негативни чувства. Може би някой ден щеше да успее да възприеме еднозначно положителни емоции, стига те да не влизаха в остро противоречие с първопрограмата, и без това подложена на напрежение от досегашните му постъпки. В общи линии генералната стратегия на съществуването му беше спазена, но се налагаше допълнително понижаване на отрицателните потенциали в операционната структура на псидорга. И това лесно можеше да бъде осъществено — именно с тази основна цел бе пристигнал на гробището, защото беше подходящото, сиреч безлюдно, място в този удобен за стартиране на капсулата час. Оставаха му няколко минути и псидоргът си позволи отново да поразмишлява за мъжа и жената,

които делеха една и съща душа, нека и първоначално изкуствена, но вече не толкова лесно различима от естествените за този свят, привързани към веществените си матрици и угасващи като свещ след разкъсването на връзката с плътта.

Строго погледнато, псиборгът на Наблюдателите не бе победил еднозначно. Бойната единица на Ваятелите продължаваше активно да въздейства върху планетата, но би могла да се разглежда и като местен феномен. Много или малко, формирането на тукашните интелигентни обитатели не беше спряно, ала вече не следваше схемите на Ваятелите. Наблюдателят сам по себе си неизбежно внасяше промени в местната ноосфера, влиянието на съперника бе сравнимо с неговото, което той максимално ограничаваше. Затова дотук беше редно да отчете ситуацията като частичен успех. Нямаше силен мотивационен потенциал да се стреми към нещо повече. Такъв би се появил, ако Ваятелят започнеше да се самокопира. Само че и тогава би било извънредно трудно да се отдели потомството на Съединения от другите хора. Предвид променената първопрограма на псиборга на Ваятелите бе редно да очаква рано или късно Мъжът и Жената да заченат деца.

По принцип, знаеше го и по себе си, заместването на душата с псиборг водеше до понижаване на репродуктивните възможности на живите организми, базирани върху веществена матрица, освен другите им съставки от по-фини форми на материя. Това ставаше за сметка на по-висока съпротивляемост на плътта към естествените процеси на стареене, към болести и наранявания, за които обаче не бе задължително да доведат до органични мутации в наследствения апарат. Псиборгът на Наблюдателите не използваше в пълна степен тези способности за удължаване срока на дееспособност на носителя и въпреки това отчиташе спадане на ефективността на органите за размножаване, което влияеше и върху сексуалния нагон на тялото носител.

С двойката ангели това очевидно не беше така. Те бяха познали страстта на милиардите половоразделни същества, бяха усвоили законите на човешката чувственост и им се бяха подчинили. Бе само въпрос на време в телата им да настъпят необратимите промени, които да отпушат замразените репродуктивни функции. Ако го осъзнаеха, тоест ако изпитаха *желание* интимността им да даде резултат, можеха да го осъществят.

Според прогностичните контури на псиборга обаче тези нови създания щяха да са твърде много хора, за да бъдат подлагани на елиминиране като интервенти. Наблюдателят нямаше да ги нападне, защото подобни мерки биха били неотличими от действията на Разрушителите — радикално противоположни на смисъла-цел, на който служеше и чието материално въплъщение представляваше като изкуствено разумно същество. Просто на Земята щеше да се появи човешки подвид — все още с твърдо прикована към плътта душа, но вече с мъничко по-големи ментални и пси способности. Да определя това като недопустимо беше вън от операционните възможности на псиборга на Наблюдателите. Над това бяха компетентни да разсъждават единствено неговите създатели. Те трябваше да получат пълен доклад от своя Наблюдател, а сетне конгломерацията от галактически цивилизации, обединени от общото схващане за ненамеса в развитието на спонтанно възникващия във вселената живот, щеше да реши какво да предприемат. Въпреки че не му влизаше в работата, псиборгът смяташе, че тази планета ще бъде поставена под трайна карантина, докато във Великия пръстен се преговаря за неутралитет над тази област на космоса. Всъщност последните съображения интересуваха само личността на стария писател — маската на псиборга, която бе по-близка до тялото, отколкото той самият.

Възрастният библиотекар извади изпод палтото си цилиндричен предмет, увит във вестник. Хартията изшумоля, ръката на писателя я смачка и пхна в джоба, докато другата постави снарядната гилза върху паметника. По-точно — постави Нещото, което изглеждаше през сетивата на хората и техните инструменти като гилза.

После псиборгът докосна с невестествените си пипала свитото в цилиндър и частично капсулирано в себе си парче пространство-време. Таймерът в помощните контури отчиташе, че е настъпил удобният времеви прозорец за изстрелване на междузвездната капсула. Записът отне секунди. В „гилзата“ вече се разполагаше вградено копие на псиборга — таванът на репродуктивните възможности на всички бойни единици, имитиращи живата естествена душа. Така бяха създадени, за да не застрашат никога своите господари и никаква мутация на първопрограмата не би позволила на псиборгите да се делят като бактерии. Копието не беше способно да изпълнява

функциите на активен псиборг. То само пазеше паметните клетки на оригинала и можеше да управлява капсулата в качеството на навигатор. Информацията в него бе достъпна за прочит единствено от създателите на псиборга-оригинал.

Подготовката за старт привърши с това. Псиборгът започна да отчита в себе си как избледняват потенциалите на операционния му процесор, как се свиват те под маската на личността на писателя, как идентичността му на пришълец започва да мъждука в човешкото съзнание — като слабо кандило в издълбана тиква. Самосъзнанието на възрастния библиотекар изпъкна, появиха се усещания, емоции — макар и имитации, те се възприемаха като такива само от позицията на псиборга.

Писателят въздъхна развълнуван. Знаеше, че няма за дълго да помни всичко, цялата истина — не повече от вчерашен сън. Изпитваше лека горчивина и копнеж да не изпуска в мазето на подсъзнанието потресаващите знания за себе си и околния свят до най-далечните звезди. Само че беше неизбежно — иначе просто не би успявал да живее като нормален човек. Но преди ясната картина в ума му да започне да се разсейва, оставяйки гъделичкаща утайка, той каза на покритата с патина гилза:

— Тръгвай!

Огънатото пространство се затвори, даде на късо. За по-малко от секунда писателят изпита илюзията, че гилзата се е превърнала от кух в плътен предмет. После навигаторът инвертира гравитационното взаимодействие на капсулата с планетата в сила на отблъскване — гилзата изчезна като в кинотрик.

Високо в небето проехтя гръмотевица — капсулата бе преминала звуковата бариера и продължаваше да се ускорява право към далечните светове на расите, наричани Наблюдатели.

Старецът отново въздъхна.

— Е — каза унило, — спокойни сънища, душо моя... Пак ще се срещнем.

Псиборгът потъваше във все по-плътните и непроницаеми слоеве на подсъзнанието му.

Изминаха двайсетина минути, преди писателят да се изправи и зиморничаво да разтърка длани. После се отби на гроба на хората, за

които бе свикнал да мисли като за свои родители. Прибра се у дома по здрач.

Бавно съблече палтото в антрето, закачи го, обу домашните чехли. Подвоуми се и влезе в кухнята, за да си отреже хляб и отчупи сирене. После се премести в хола.

На масичката седеше двулика кукла, която лесно можеше да се раздели на момче и момиче, но като едно цяло изглеждаше далеч по-доволна и радостна. Подпираше се на празна стъклена ваза с нацърбено гърло и пукнато дъно.

Писателят известно време съзерцава куклата, докато дъвчеше хляба и сиренето. Когато обра и трохите от чинията, той стана, озъртайки се към куклата. Отмести няколко тома от лавицата на стената и като цъкна с език, пренесе на масата стара пишеща машина. Изпъна гръб и я загледа критично отгоре надолу.

Подсмихна се, взе лулата и се зае да я тъпче и разпалва. Накрая тръсна купчинка бели листове и побутна настрани празната чиния. Каза, придържайки лулата със зъби, докато нагласяше листовете за зареждане:

— Как си, колежке?

Пишещата машина нямаше как да му отвърне, преди да я е докоснал.

— Прашасала си... — рече старецът с укор. — А знаеш ли какъв елегантен и важен господин имам в библиотеката? Твой конкурент, скъпа. Компютър Епъл се казва. Трябва да ви запозная някой ден. Чарът ти е запазен... а като те лъсна от това петно ръжда, ще си като девойка! Струва ми се, че може господин компютърът да се влюби в теб, но пък знам ли го, той е много такъв, непостоянен, май заради тока в мрежата... Така...

Старецът се отстригна за миг, след което постави пръсти на клавишите.

— Но преди да те повлека на сгяда, какво ще кажеш да седнем да поработим, а? Ако не стане и сега да изтипосаме свестен фантастичен роман, значи и двамата сме за боклука, скъпа.

Машината затрака. Първо на пресекулки, плахо, с дълги мъчителни паузи. А после — се развихри.

ЕПИЛОГ: НАДЗОРНИКЪТ

Наистина нямаше начин да не се намеси и да не дезактивира наземния компонент на деструктора. Само че отново успя да маскира намесата си, отново подтикна незабележимо и неусетно нещата да се случат така, както бе замислил преди много, много време.

Някога, в началото на историята на този свят, се изяви като Творец. Нагласи началните условия, начерта План — и позволи на това битие да започне. А сам се отдаде на онова, което смяташе за смисъл на своето съществуване, което му носеше наслада и удовлетворение — да съзерцава развиващата се като пружина реалност. Неописуемо удоволствие — сравняване на Плана с Действителността. При големи отклонения — коригиране на едното и другото. И отново наблюдаване с трепет как се заражда животът, как прекрачва преходната зона между неодушевената, но достатъчно структурно сложна материя, и една от най-интригуващите форми на същата тази материя — живот. Един от възможните. Един от вариантите на тази възможност. Любопитна версия на този вариант.

Не му хареса, когато Другите започнаха да се намесват. Приемаше влиянието на външни, галактически фактори, но не чак такива — целенасочени, фини, силно различни от природните, макар че в отделни области на вселената те вече се бяха превърнали във или, по-точно, *слели се със* природните сили. Ала не и тук.

Отначало унищожаваше емисарите им. Предпазливо, внимателно, без да показва и частица от себе си иззад кулисите. Сблъскваше ги, нагласяше условията така, че да се срещнат и да се елиминират.

После видя по-елегантно решение. Напълно в неговия стил — оставяйки други сили да свършат онова, което е намислил.

И накрая успя да изолира чуждите на този свят елементи. Те останаха да присъстват, но вече не пречеха на развитието на Плана. Защото Планът е нещо много важно, то не е само игра и обект на

съзерцание, а съществен етап от жизнения цикъл на такива като него, бившия Творец, сегашен надзорник и бъдещ...

Впрочем, бъдещата фаза не го вълнуваше, и то не само поради отдалечеността си във времето. Не го вълнуваше, и толкоз.

Много по-належащо и уместно му се видя грижливо да опакова куклите на емоционално-интуитивната част на волния-неволен бранител на този свят. Кой знае, може би Жената-половинка щеше да си ги потърси, освен ако не е загърбила тях като СВОЙ вече отминал етап от живота, защото най-сетне е срещнала своя Мъж-половинка. Но така или иначе, нищо не пречи да бъдат готови, ако реши да си ги поиска. Нека заповяда. Стаята ѝ ще е подредена така, сякаш не я е напускала.

Надзорникът приключи с опаковането.

След което се прибра в своята стая от квартирата. Състоянието на сън също беше преживяване, което не е за изпускане.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.